

Introductiedossier aantredende bewindspersonen van het ministerie van Financiën

Datum 15 oktober 2010
Status Vastgesteld

Colofon

Titel	Introductiedossier aantredende bewindspersonen van het ministerie van Financiën
Auteur(s)	
Bijlage(n)	5
Inlichtingen	Directie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Inhoud

Leeswijzer—7

1	Organisatie—8
1.1	Het ministerie van Financiën—8
1.2	Directe ondersteuning bewindspersonen—11
1.3	Ondersteuning bewindspersonen directie Communicatie—11
1.3.1	Uitnodigingen—11
1.3.2	Woordvoering—11
1.3.3	Communicatieadvies—12
1.3.4	Bewindsliedenpagina's—12
1.4	Spelregels—12
1.4.1	Spelregels omtrent voorzieningen voor bewindspersonen—12
1.4.2	Instructies voor zakelijke en privé e-mailcorrespondentie—13
1.4.3	Spelregels rondom vragen van bewindspersonen—13
1.4.4	Spelregels rondom aanlevering stukken ten behoeve van 'de Tas'—13
1.4.5	Spelregels op het terrein van contacten tussen ambtenaren en Kamerleden—14
1.4.6	Spelregels voor meer partijpolitieke zaken—15
1.4.7	Spelregels voor omgang met de media—15
1.4.8	Spelregels voor uitnodigingen, werkbezoeken en andere externe contacten—15
1.4.9	Spelregels bij WOB-verzoeken—15
2	Beschrijving van de organisatieonderdelen—16
2.1	Directoraat-generaal Belastingdienst—16
2.1.1	Kerntaken—16
2.1.2	Organisatie—16
2.1.3	Belangrijke/urgente dossiers—18
2.2	Directoraat-generaal voor Fiscale Zaken—20
2.2.1	Kerntaken—20
2.2.2	Organisatie—20
2.2.3	Belangrijke/urgente dossiers—21
2.3	Directoraat-generaal van de Rijksbegroting—23
2.3.1	Kerntaken—23
2.3.2	Organogram—25
2.3.3	Organisatiwijze per directie—25
2.3.4	Relevante Wetgeving—26
2.4	Generale Thesaurie—27
2.4.1	Kerntaken—27
2.4.2	Organogram—28
2.4.3	Organisatie—28
2.4.4	Belangrijke/urgente dossiers—30
2.4.5	Relevante wetgeving en wetgevingstrajecten—34
2.5	De centrale directies—37
2.5.1	Kerntaken—37
2.5.2	Organogram—38
2.5.3	Organisatie—38
2.5.4	Belangrijke/urgente dossiers—41
2.6	Baten-lastendiensten van het ministerie van Financiën—42
2.6.1	Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB)—43
2.6.2	Domeinen Roerende Zaken (DRZ)—43

- 2.7 Overzicht ZBO's, RWT's en adviescommissies van het ministerie van Financiën—43
- 2.7.1 DNB—44
- 2.7.2 AFM—44
- 2.7.3 Waarderingskamer—44
- 2.7.4 Stichting Waarborgfonds motorverkeer—44
- 2.7.5 Nederlands Bureau der motorrijtuigverzekeraars—45
- 2.7.6 Commissie Eindtermen Accountantsopleiding—45
- 2.7.7 Stichting Afwikkeling Maror-gelden Overheid—45
- 2.7.8 Stichting Joods Humanitair Fonds—45
- 2.8 Benoemingen door de minister van Financiën—45

3 Overleggremsia en voorbereiding—47

- 3.1 Binnenland—47
- 3.1.1 Vaste momenten in de werkweek van bewindspersonen—47
- 3.1.2 Kabinetsberaden en overleggen—47
- 3.1.3 Parlementaire contacten—49
- 3.1.4 Staven op het ministerie van Financiën—49
- 3.1.5 Wekelijkse lunch met de president van De Nederlandsche Bank—50
- 3.2 Buitenland—50
- 3.2.1 Ecofin Raad en Eurogroep—50
- 3.2.2 Europese Raad—51
- 3.2.3 IMFC (International and Monetary Financial Committee van het IMF)—51
- 3.2.4 Kiesgroepoverleg op locatie—51
- 3.2.5 Overige internationale vergaderingen—51
- 3.2.6 Bilaterale bezoeken—51

Bijlage 1 – Overzicht Eerste Kamerleden: Commissie voor Financiën—52

Bijlage 2 – Overzicht Tweede Kamerleden: Vaste commissie voor Financiën—53

Bijlage 3 – Overzicht Tweede Kamerleden: Commissie voor de Rijksuitgaven—55

Bijlage 4 – Overzicht Tweede Kamerleden: Tijdelijke Commissie Onderzoek Financieel Stelsel—57

Bijlage 5 – Organisatie- en mandaatbesluit van het ministerie van Financiën—58

Leeswijzer

Dit dossier is een eerste introductie op het werkkterrein van het ministerie van Financiën. Het dossier is samengesteld om u snel wegwijs te maken in de organisatie.

Hoofdstuk 1: het ministerie van Financiën

Hoofdstuk 1 bevat een korte omschrijving van de beleidsterreinen van het ministerie van Financiën en het organogram. U vindt in dit hoofdstuk een overzicht van de personen die u direct ondersteunen en een overzicht van een aantal werkwijzen zoals de spelregels rondom het aanleveren van stukken ten behoeve van 'de Tas'.

Hoofdstuk 2: beschrijving van de organisatieonderdelen

Hoofdstuk 2 bevat een beschrijving van de organisatieonderdelen van het ministerie van Financiën met de belangrijkste dossiers. U vindt in dit hoofdstuk daarnaast een overzicht van de zelfstandige bestuursorganen (ZBO's), rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT's) en de adviescommissies van het ministerie van Financiën. In dit hoofdstuk komt ook aan de orde bij welke benoemingen de minister van Financiën is betrokken.

Hoofdstuk 3: overleggremia en voorbereiding

Hoofdstuk 3 bevat een overzicht van de overleggremia (in binnen- en buitenland) en een omschrijving hoe deze overleggen worden voorbereid.

1 Organisatie

1.1 Het ministerie van Financiën

Het ministerie van Financiën kent drie beleidsterreinen die nauw met elkaar zijn verbonden: het begrotingsbeleid, het financieel-economisch beleid en het fiscaal beleid. Er zijn vier directoraten-generaal voor de genoemde drie beleidsterreinen. Het directoraat-generaal van de Rijksbegroting (DGRB, 257 fte¹) zorgt voor de coördinatie van het begrotingsbeleid. De Generale Thesaurie (GT, 284 fte) zorgt in de eerste plaats voor een gezond financieel overheidsbeleid en voor goede financiële relaties met het buitenland, een goede werking van de financiële markten, het beheer van de staatsleningen en het beheer van deelnemingen in bedrijven. Het directoraat-generaal Fiscale Zaken (DGFZ, 149 fte) is belast met het algemeen fiscaal beleid en de fiscale wetgeving, en het directoraat-generaal Belastingdienst (DGBEL, 179 fte) met de uitvoering van de belastingwetgeving en de douanewetgeving en de aansturing van de Belastingdienst (30.707 fte). De Belastingdienst zorgt voor de heffing en inning van belastingen.

De Centrale Directies zorgen met name voor de ondersteuning en de interne organisatie van het ministerie (752 fte: de Centrale Directies bestaan onder andere uit de Rijksauditdienst (RAD): 329,1 fte, directie Bedrijfsvoering: 281,2 fte, Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB): 240 fte en Domeinen Roerende Zaken (DRZ): 88fte). De Rijksauditdienst, die organisatorisch is ondergebracht bij de Centrale Directies werkt voor meerdere ministeries (Financiën, BZK, VROM en VWS).

De ambtelijke leiding van het ministerie van Financiën is verenigd in de Bestuursraad. De Bestuursraad (BR) is het periodieke overleg tussen de secretaris-generaal (SG), de plaatsvervangend secretaris-generaal (PSG) en de vier directeuren-generaal (DGBel, DGFZ, DGRB en TG). De secretaris-generaal (SG) heeft op dit moment een dubbelfunctie. Hij is sinds 2008 tevens thesaurier-generaal (TG). Elke maandagochtend komt de Bestuursraad bijeen en voert overleg over de hoofdlijnen van de beleidsontwikkeling en –uitvoering, de hoofdlijnen van de departementale bedrijfsvoering en al het andere dat nodig is voor een goed functioneren van het ministerie.

Twee functies

Bij het ministerie van Financiën zijn twee functies ondergebracht. Het vakministerie Financiën waar beleid en wetgeving wordt gemaakt en uitgevoerd, de eerste functie. In deze functie worden de bewindspersonen ondersteund door de DG Fiscale Zaken, de DG Belastingdienst en de Generale Thesaurie. Daarnaast is de minister van Financiën ook verantwoordelijk voor de coördinatie van het begrotingsbeleid van de rijksoverheid, de tweede functie. De minister wordt hierbij ondersteund vanuit de DG Rijksbegroting en onderdelen van de GT.

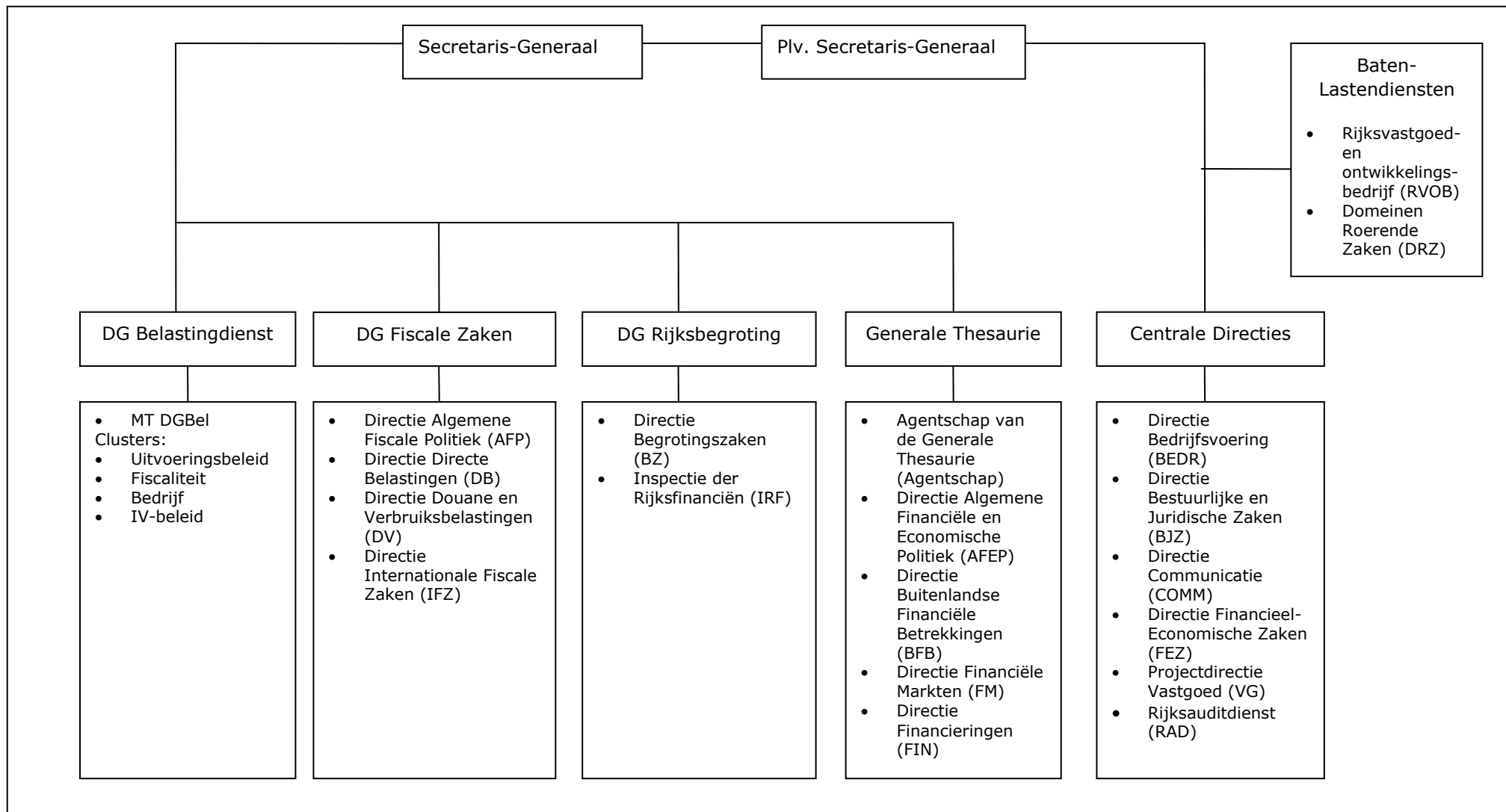
Naast de verantwoordelijkheid over de begroting van het ministerie van Financiën en de Nationale Schuld, is de minister ook verantwoordelijk voor het BTW-compensatiefonds. Daarna is de minister van Financiën in case de staatssecretaris

¹ Waar aantallen fte's in dit document genoemd worden, betreft het de feitelijke bezetting op 31 december 2009.

medefondsbeheerder van Gemeente- en Provinciefonds (samen met de bewindspersoon van BZK).

Organogram

Een organogram van de ambtelijke organisatie van het ministerie van Financiën staat weergegeven op de volgende pagina.

1.2 Directe ondersteuning bewindspersonen

De directe ondersteuning van de bewindspersonen bestaat uit secretaresses, kamerbewaarders en chauffeurs.

Secretariaat

De minister en de staatssecretaris hebben elk hun eigen secretariaat voor de secretariële ondersteuning.

Kamerbewaarders

Tijdens uw aanwezigheid op het ministerie zijn er altijd kamerbewaarders aanwezig op de ministergang. Zij ontvangen uw gasten en dragen zorg voor logistieke en restauratieve voorzieningen.

Chauffeurs

Om redenen van bereikbaarheid en veiligheid worden bewindspersonen geacht zich zowel zakelijk als privé zoveel mogelijk per dienstauto met chauffeur te doen verplaatsen.

Politiek assistenten

Bewindspersonen hebben de mogelijkheid één politiek assistent aan te laten stellen. Deze maakt deel uit van de ambtelijke organisatie. De minister-president en de ministerraad worden in kennis gesteld van de benoeming, taak, termijn en honorering.

1.3 Ondersteuning bewindspersonen directie Communicatie

De directie Communicatie stelt voor minister en staatssecretaris een communicatiestrategie op. Deze strategie vormt het uitgangspunt voor communicatie en woordvoering over de centrale thema's van beide bewindspersonen. Aan de hand hiervan worden onder andere uitnodigingen voor speeches, werkbezoeken en interviews getoetst. Daarnaast bevat de communicatiestrategie aanbevelingen voor de inzet van andere communicatie-instrumenten zoals internet (bewindslidenpagina's).

1.3.1 Uitnodigingen

De minister en staatssecretaris van Financiën krijgen jaarlijks enkele honderden uitnodigingen voor het bijwonen van bijeenkomsten en het houden van speeches, het schrijven van een voorwoord en het verrichten van (bedrijfs)openingen. De uitnodigingen worden getoetst aan de communicatiestrategie van de bewindspersoon en door de directie Communicatie voorzien van een advies en gaan ter accordering naar de minister en de staatssecretaris.

1.3.2 Woordvoering

De woordvoerders en persvoorlichters van de directie Communicatie voeren namens de minister en staatssecretaris, het ministerie van Financiën en de Belastingdienst het woord naar de media. Zij informeren de pers proactief over het beleid door

middel van nieuwsberichten, achtergrondgesprekken, persconferenties en –briefings. Daarnaast onderhouden zij een relevant journalistiek netwerk. De minister en staatssecretaris worden bij hun externe optredens in hun hoedanigheid als bewindspersoon altijd begeleid door een woordvoerder. De woordvoerders zijn gekoppeld aan specifieke beleidsthema's en fungeren voor media-aangelegenheden op dat terrein als vast aanspreekpunt voor de bewindspersoon. Bij openbare partijpolitieke aangelegenheden is een woordvoerder van het ministerie in principe aanwezig, maar dan op de achtergrond. Ook tijdens partijpolitieke bijeenkomsten kunnen de minister en staatssecretaris bevraagd worden over zaken die hen als bewindspersoon aangaan.

1.3.3 *Communicatieadvies*

De directie Communicatie ondersteunt minister en staatssecretaris met communicatieadvies. De directie is verantwoordelijk voor het bewaken van eenheid in communicatie door en binnen Financiën. Actualiteit, betrouwbaarheid, volledigheid en soberheid staan centraal binnen het werk van de directie Communicatie. Internet is daarbij het belangrijkste communicatiekanaal. De communicatieadviseurs zijn gekoppeld aan specifieke beleidsthema's en werken nauw samen met de woordvoerders.

1.3.4 *Bewindslidenpagina's*

De minister en de staatssecretaris hebben eigen pagina's op de corporate website van het ministerie van Financiën, www.minfin.nl. Op deze pagina's presenteren de bewindspersonen zich in de hoedanigheid van minister en staatssecretaris. In december 2010 gaat de corporate website inclusief de pagina's van de bewindsliden over naar www.rijksoverheid.nl.

1.4 **Spelregels**

1.4.1 *Spelregels omtrent voorzieningen voor bewindspersonen*

Ten behoeve van uitvoering van de functie wordt een aantal voorzieningen ter beschikking gesteld aan bewindspersonen. Het Handboek Voorzieningen Bewindspersonen bevat de procedures rond de voorzieningen van de bewindspersonen voor het ministerie van Financiën. Deze bevat tevens een handleiding voor bewindspersonen. Het handboek schetst hoofdzakelijk de toepassing binnen het ministerie van Financiën van regels die voor de hele rijksoverheid zijn vastgesteld, zoals onder meer het *Voorzieningenbesluit ministers en staatssecretarissen*. Een exemplaar van het handboek ligt klaar bij het aantreden. In dit introductiedossier wordt een aantal zaken nog kort aangestipt.

Voorzieningen

De voorzieningen die ter beschikking worden gesteld aan een bewindspersoon voor de duur van het ambt zijn in elk geval:

- Een werkplek; onder meer een werkkamer, kamerbewaarder, secretaresse, computer, schrijfwaren, abonnementen, eten en drinken gedurende de gehele dag;
- ICT op het privé-adres; onder meer telefoon, fax, computer, internet, e-mail, mobiele apparatuur;
- Dienstauto met chauffeur;

- Creditcard; deze creditcard is alleen bestemd voor functionele uitgaven, alle bonnen behorende bij transacties met de zakelijke creditcard dienen te worden overlegd.

Daarnaast kunnen ook mogelijk de volgende voorzieningen ter beschikking worden gesteld:

- Een verblijfsvoorziening;
- Beveiliging van het privé-adres.

Buitenlandse dienstreizen en het verblijf ter plaatse worden door het ministerie betaald. De bewindspersonen worden verzocht terughoudend te zijn met declaraties en zoveel mogelijk direct door het ministerie te laten betalen.

Voor de fiscale gevolgen die bepaalde voorzieningen met zich mee kunnen brengen ontvangen de bewindspersonen een compensatie om deze kosten te dekken.

Kosten voor eigen rekening van de bewindspersonen

In het bovenstaande zijn voorzieningen genoemd uitgaande van de brede vraag "wat heeft een bewindspersoon nodig om goed te kunnen functioneren". Daarnaast zijn er nog voorzieningen die verband houden met het ambt van de bewindspersoon, maar die niet rechtstreeks door het ministerie ter beschikking gesteld kunnen worden. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld huur, reiniging of aanschaf van kleding en schoeisel of uitgaven voor persoonlijke verzorging. Ter dekking van deze kosten ontvangen ministers en staatssecretarissen een vaste vergoeding.

Naast het Handboek Voorzieningen Bewindspersonen is er ook een Handboek Aantredende Bewindspersonen van het ministerie van Algemene Zaken (het blauwe boek) dat eveneens klaarligt bij het aantreden. Hierin staan ook spelregels opgenomen ten aanzien van voorzieningen. De passages ten aanzien van voorzieningen in het blauwe boek zijn eveneens afgeleid van het voorzieningenbesluit.

1.4.2 Instructies voor zakelijke en privé e-mailcorrespondentie

Tegenwoordig vindt steeds meer correspondentie plaats via e-mail. Het neemt een steeds belangrijkere plaats in bij belangrijke besluitvormingsmomenten. De zakelijke e-mailcorrespondentie van bewindspersonen maakt daarom deel uit van het departementaal archief. Een scheiding van privé e-mailcorrespondentie en zakelijke e-mailcorrespondentie van bewindspersonen is daarmee van belang. Ook dient onduidelijkheid voorkomen te worden over het schrijven van e-mail uit hoofde van de functie of als privé-persoon, daarom wordt bewindspersonen aangeraden twee separate e-mailadressen te hanteren.

1.4.3 Spelregels rondom vragen van bewindspersonen

Indien een bewindspersoon vragen heeft over een onderwerp, dan worden deze door het secretariaat doorgeleid naar de directie, afdeling of persoon die deze vraag dient af te handelen.

1.4.4 Spelregels rondom aanlevering stukken ten behoeve van 'de Tas'

Binnen Financiën bestaan momenteel de volgende spelregels ten aanzien van het aanleveren van stukken t.b.v. de bewindspersonen:

- Notities voor besprekingen worden twee dagen van tevoren aangeleverd bij de secretariaten van de bewindspersonen. Dikke dossiers worden voorzien van een leeswijzer en/of tabjes.
- Speeches worden aangeleverd in het weekend voorafgaande aan de week waarin de minister deze moet uitspreken (de weekendtas). Speeches die op een maandag/dinsdag worden uitgesproken in de weekendtas een week eerder.
- Dossiers t.b.v. TK/AO's/wetgevingsoverleggen/plenaire debatten in het weekend voorafgaande aan de week waarin de debatten plaatsvinden in de weekendtas. TK-debatten die op een maandag/dinsdag plaatsvinden in de weekendtas een week eerder. De dossiers van de TK-overleggen bevinden zich in een rode map en zijn voorzien van een leeswijzer.
- Brieven ter ondertekening waaraan een deadline is verbonden (brieven aan de Tweede Kamer) worden twee dagen van tevoren aangeleverd. Spoedbrieven zijn voorzien van het opschrift 'terstond'.
- De sluitingstijden van de tas van de minister worden door het secretariaat van de minister via de e-mail doorgegeven.

1.4.5 Spelregels op het terrein van contacten tussen ambtenaren en Kamerleden

De Aanwijzingen inzake externe contacten van rijksambtenaren (Staatscourant 1998, nr. 104) geven in abstracto de kaders aan waarbinnen rechtstreekse contacten tussen ambtenaren en Kamerleden kunnen plaatsvinden. De Aanwijzingen geven aan dat de minister van geval tot geval beslist over verzoeken van Kamerleden om contact.

In januari 2007 heeft het kabinet, vanuit de wens om verzoeken van Kamerleden om contact met ambtenaren 'welwillend en niet krampachtig' te beoordelen, een leidraad externe contacten rijksambtenaren opgesteld. Deze leidraad geeft een meer concrete uitwerking voor de meest voorkomende situaties (bijv. juridische en wetstechnische bijstand, parlementaire enquête, mondeling overleg van bewindspersoon met Kamercommissie e.d.).

Om praktisch met de Aanwijzingen en de Leidraad om te gaan en in lijn met de wensen van de bewindsliden, golden tot nu toe op Financiën de volgende spelregels inzake het contact tussen ambtenaren en Kamerleden:

1. Technische informatie kan op verzoek van Kamerleden worden verstrekt. De minister en staatssecretaris worden hierover achteraf geïnformeerd.
2. Waar het gaat om advisering, inhoudelijke gedachtewisseling of om het antwoord op beleidsmatige vragen is voorafgaand toestemming nodig van de minister en staatssecretaris. De antwoorden op beleidsmatige vragen worden altijd tevoren voorgelegd aan de minister en staatssecretaris.
3. Door Kamerleden gevraagde technische assistentie bij amendementen wordt verleend. Deze teksten worden voor verzending aan de minister/staatssecretaris ter inzage gegeven. Alleen als de veelheid of de vereiste snelheid dat praktisch in de weg dreigt te staan, wordt daarover, in dat specifieke geval, voorafgaand een nadere afspraak gemaakt met de minister/staatssecretaris.
4. Wanneer het gaat om de aanwezigheid van ambtenaren in commissievergaderingen van het parlement met het doel – feitelijke – toelichting te geven moeten de minister en staatssecretaris altijd vooraf expliciet toestemming verlenen, waarbij ook aan hen de beoordeling is of en welke ambtenaren aanwezig moeten zijn.

1.4.6 Spelregels voor meer partijpolitieke zaken

Ambtenaren, met uitzondering van de politiek assistenten, verrichten geen partijpolitieke werkzaamheden voor de bewindspersonen. Dat neemt niet weg dat ambtenaren op verzoek technische assistentie kunnen verlenen, ook al wordt die informatie door de bewindspersonen gebruikt ten behoeve van een partijpolitieke activiteit.

De daadwerkelijke partijpolitieke werkzaamheden – zoals het schrijven van partijpolitieke speeches e.d. – liggen bij de politiek assistenten (achtergrondstukken daarvoor kunnen uiteraard worden aangeleverd). Nota's aan de minister/staatssecretaris die zijn gevraagd in het kader van partijpolitieke activiteiten, lopen altijd via de secretaris-generaal.

1.4.7 Spelregels voor omgang met de media

Het komt voor dat ambtenaren rechtstreeks worden benaderd door journalisten (schrijvende pers, radio, TV). Ambtenaren dienen deze vragen of verzoeken van de media direct door te verwijzen naar de directie Communicatie en contact op te nemen met de woordvoerder (persvoorlichter) van het eigen DG. De woordvoerder onderzoekt vervolgens gevoeligheden en zoekt afstemming, waarna deze contact opneemt met de journalist voor een reactie.

1.4.8 Spelregels voor uitnodigingen, werkbezoeken en andere externe contacten

Ambtenaren die worden benaderd met uitnodigingen, verzoeken voor werkbezoeken, toespraken of welk ander extern contact dan ook van minister of staatssecretaris dienen dit verzoek ter coördinatie altijd door te geven aan de directie Communicatie.

1.4.9 Spelregels bij WOB-verzoeken

De wet openbaarheid van bestuur (Wob) regelt het recht van de burger om informatie op te vragen bij de overheid. De Wob verplicht de overheid om verzoeken van burgers om informatie over bestuurlijke aangelegenheden te honoreren, tenzij er een wettelijke grondslag voor weigering is. Complexe Wob-verzoeken worden behandeld door de Directie Bestuurlijke en Juridische Zaken.

2 Beschrijving van de organisatieonderdelen

2.1 Directoraat-generaal Belastingdienst

2.1.1 Kerntaken

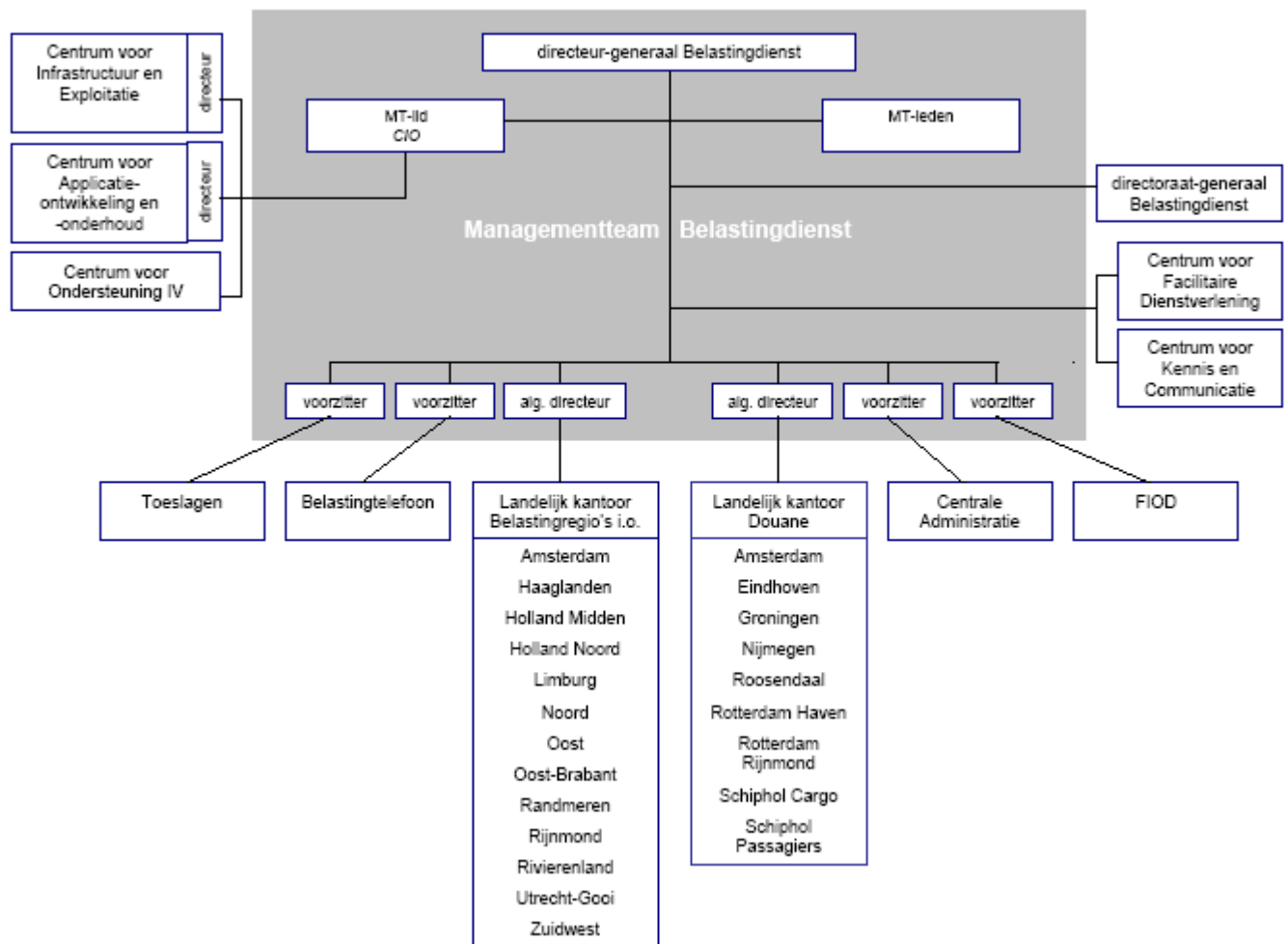
- De Belastingdienst is verantwoordelijk voor de heffing, controle en inning van rijksbelastingen.
- Naast fiscaal toezicht voert de Belastingdienst op een aantal niet-fiscale terreinen toezichtstaken uit. Zo controleert de Douane de goederenstromen die het land binnenkomen, worden doorgevoerd en/of het land verlaten op het gebied van veiligheid, gezondheid, economie en milieu (VGEM). Belastingdienst/Holland Midden voert een aantal toezichtstaken uit op het terrein van economische ordening.
- De Belastingdienst verricht verder taken voor derden, zoals de heffing en inning van premies volksverzekeringen, van premies werknemersverzekeringen en van inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet.
- Daarnaast voert de Belastingdienst een aantal inkomensafhankelijke regelingen uit (huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderopvangtoeslag en kindgebonden budget).
- De FIOD (Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst) is belast met de opsporing van fiscale en niet-fiscale fraude, onder andere op het terrein van de financiële integriteit.

2.1.2 Organisatie

De Belastingdienst bestaat uit de volgende dienstonderdelen:

- het directoraat-generaal Belastingdienst (DGBel);
- 13 ('blauwe') Belastingdienstregio's en het landelijk kantoor Belastingregio's;
- 9 ('groene') Douaneregio's en het landelijk kantoor Douane;
- de ('rode') dienst Toeslagen;
- de Centrale Administratie;
- de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD);
- de BelastingTelefoon;
- het Centrum voor Applicatie Ontwikkeling (CAO), het Centrum voor Infrastructuur en Exploitatie (CIE) en het Centrum voor ondersteuning IV (CIV);
- het Centrum voor Kennis en Communicatie (CKC);
- het Centrum voor Facilitaire Dienstverlening (CFD).

De Belastingdienst is als volgt gestructureerd:

De Belastingdienst wordt aangestuurd door het managementteam Belastingdienst. Het managementteam Belastingdienst staat onder leiding van de directeur-generaal Belastingdienst en bestaat verder uit:

- vier MT-leden (waaronder de Chief Information Officer (CIO));
- de algemeen directeur Belastingregio's;
- de algemeen directeur Douane;
- de voorzitter van het managementteam Belastingdienst/Toeslagen;
- de voorzitter van het managementteam Belastingdienst/Centrale Administratie;
- de voorzitter van het managementteam FIOD;
- de voorzitter van het managementteam Belastingtelefoon.

De directeur-generaal Belastingdienst wordt ondersteund door de concernstaf: het directoraat-generaal Belastingdienst (DGBel). DGBel vervult een verbindingfunctie tussen de Belastingdienst en de ambtelijke en politieke leiding. Bij de totstandkoming van nieuwe wet- en regelgeving draagt DGBel er zorg voor dat de consequenties voor de uitvoerende processen van de Belastingdienst inzichtelijk worden gemaakt. DGBel bestaat uit vier clusters: Uitvoeringsbeleid, Bedrijf, Fiscaliteit en InformatieVoorzieningsbeleid (IV-Beleid).

De dienstonderdelen van de Belastingdienst worden geleid door managementteams, die gemiddeld uit 6 personen bestaan. De voorzitter van elk managementteam is eindverantwoordelijk en beslist zonedig, de leden van het team gehoord. Elk MT-lid draagt de primaire verantwoordelijkheid voor een aantal teams binnen het dienstonderdeel. Daarnaast hebben MT-leden een eigen aandachtsgebied (personeel, control, fiscaliteit, etc.). Voor dat aandachtsgebied kunnen MT-leden ook landelijk taken vervullen.

Binnen de IV-keten zijn de managementteams per 1 januari 2010 afgeschaft. Het Centrum voor Applicatie Ontwikkeling, het Centrum voor Infrastructuur en Exploitatie en het Centrum voor Ondersteuning IV worden sindsdien geleid door directeuren. Zij staan op hun beurt onder leiding van de CIO.

2.1.3 *Belangrijke/urgente dossiers*

1. Transformatie InformatieVoorzieningsketen (IV-keten)

- In 2009 is de IV-keten extern doorgelicht. Dit is uitgemond in een Transformatieprogramma voor de IV-keten. Per 1 januari 2010 is de IV-keten gereorganiseerd. Verder is er veel aandacht voor cultuuraspecten. De transformatieperiode wordt eind 2010 formeel afgerond. Dan moet de basis zijn gelegd voor een effectieve en doelmatige IV-keten, die in de jaren daarna verder moet worden uitgebouwd en versterkt.
- In verband met de transformatie ligt de hoogste prioriteit in de IV-keten op dit moment bij het waarborgen van de continuïteit. Daarna komt de implementatie van nieuwe regelgeving. Innovatie krijgt de laagste prioriteit.
- In 2011 zal de IV-keten opnieuw extern worden doorgelicht, zodat kan worden vastgesteld of de met de transformatie beoogde doelstellingen zijn gehaald.

2. Inrichting landelijk kantoor Belastingregio's

- Binnen de Belastingdienst wordt een landelijk kantoor Belastingregio's ingericht. Het landelijke kantoor gaat de algemeen directeur Belastingregio's ondersteunen in het aansturen van deze regio's. Binnen het landelijke kantoor wordt onder meer de Landelijke ToezichtOrganisatie (LTO) ondergebracht. De landelijk directeur Belastingregio's is benoemd per 1 juli 2010.

3. Toeslagen

- Sinds 1 januari 2006 is de Belastingdienst verantwoordelijk voor de uitvoering van regelingen op basis van de Algemene Wet Inkomensafhankelijke Regelingen (AWIR). Het betreft (inmiddels) de zorgtoeslag, huurtoeslag, kinderopvangtoeslag en het kindgebonden budget. Ruim 6 mln huishoudens ontvangen één of meer toeslagen. In totaal raakt het toeslagentraject ongeveer 12 mln burgers.
- Het toeslagenproces werd vanaf de start in 2006 gekenmerkt door grote aanloopproblemen. De afgelopen jaren is het proces beter op orde gekomen. 2009 was het eerste jaar waarin de verstrekking van toeslagen binnen de geldende rechtmatigheidseisen verliep.
- In de tweede helft van 2009 is een nieuw geautomatiseerd Toeslagensysteem opgeleverd om te worden getest. Dit systeem wordt beheerst en gefaseerd geïmplementeerd. 'Beheerst' betekent dat het systeem extra grondig wordt getest. De overgang van de huidige systemen naar het nieuwe toeslagensysteem vindt volgens de huidige planning plaats in 2011.

4. Douane

- Sinds 1 januari 2010 werkt de Douane in een nieuwe structuur. De vier Douaneregio's zijn opgedeeld in negen nieuwe Douaneregio's. Daarnaast is een landelijk kantoor Douane ingericht. Het landelijke kantoor ondersteunt de algemeen directeur Douane in het aansturen van de Douaneregio's.
- De communicatie tussen Douane en bedrijfsleven verloopt inmiddels vrijwel geheel elektronisch. Op grond van Europese afspraken werkt de Douane aan een veelomvattend automatiseringsprogramma.

5. Dienstverlening

- De dienstverlening van de Belastingdienst is gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven. De afgelopen jaren heeft de Belastingdienst zich vooral geconcentreerd op het wegnemen van de grootste bij burgers bestaande irritaties, door hen niet meer lastig te vallen dan nodig is, goed bereikbaar te zijn en processen voor de burger zoveel mogelijk te versnellen. Daarnaast heeft de Belastingdienst maatregelen getroffen om de dienstverlening voor het bedrijfsleven te verbeteren.
- Sinds begin 2010 worden indieners van bezwaarschriften na selectie direct na binnenkomst door een medewerker van de Belastingdienst gebeld. Dit contact voorkomt onnodige procedures.
- Alle massale communicatie uitingen van de Belastingdienst zijn herschreven, zodat burgers en bedrijven direct kunnen zien wat er van hen wordt verwacht.
- De Belastingdienst sluit in een beheersbaar tempo aan bij de rijksbrede ontwikkelingen naar een betere elektronische dienstverlening (e-overheid). In een aantal gevallen treedt de Belastingdienst daarbij op als 'launching customer'. Een actueel voorbeeld is de ontwikkeling van voorzieningen op het gebied van authenticatie en autorisatie voor burgers en bedrijven.

6. Toezicht

- In het toezicht hanteert de Belastingdienst als uitgangspunt: vertrouwen waar het kan, repressief waar nodig.
- De Belastingdienst geeft bonafide organisaties vertrouwen door met hen convenanten af te sluiten waarmee onduidelijkheden en mogelijke problemen zoveel mogelijk vooraf worden opgelost. Dit zgn. horizontaal toezicht draagt bij aan het opvangen van de groeiende aantallen belastingplichtigen. Met horizontaal toezicht kan toezichtcapaciteit bij bonafide belastingplichtigen worden vrijgespeeld en worden ingezet bij belastingplichtigen die hun zaken waarschijnlijk minder goed op orde hebben.
- Er is voor gekozen in het toezicht op het midden- en kleinbedrijf (MKB) een duidelijker onderscheid te maken tussen starters, zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) en MKB-ondernemers. Deze doelgroepen krijgen elk een landelijk herkenbare aanpak, die ook in de organisatiestructuur van de Belastingregio's zal worden ondersteund.

7. Voorgevulde aangifte inkomstenbelasting (VIA)

- De Belastingdienst biedt sinds de aangifte inkomstenbelasting 2008 de voorgevulde aangifte aan burgers aan. Met de voorgevulde aangifte kunnen burgers gegevens die al bij de Belastingdienst bekend zijn elektronisch bij de Belastingdienst ophalen. Zij hoeven de gegevens alleen nog te controleren.
- Bij de aangiftes voor 2008 en 2009 zijn loongegevens, de WOZ-waarde van de eigen woning en het recht op een aantal heffingskortingen voorgevuld. Bij de aangifte 2009 is een proef gedaan met het invullen van bankgegevens voor medewerkers van de Belastingdienst en van een aantal grootbanken. Deze proef

wordt bij de aangifte 2010 in uitgebreide zin herhaald. Voor een verdere toename van het VIA-gebruik is het gereedkomen van de gemeenschappelijke machtigingsvoorziening (GMV) en eHerkenning, die in het kader van e-overheid wordt ontwikkeld, een noodzakelijke voorwaarde.

2.2 Directoraat-generaal voor Fiscale Zaken

2.2.1 Kerntaken

Het directoraat-generaal voor Fiscale Zaken (DGFZ) geeft vorm aan het fiscale en douanebeleid op zowel nationaal als op Europees/internationaal niveau. De belangrijkste taak hierbij is het voorbereiden van beslissingen inzake het algemene beleid en de voorbereiding van de wetgeving. Daarnaast behoren de voorbereiding en onderhandelingen over belasting- en douaneverdragen, overleg over internationale regelingen en de uitvoering van deze verdragen en regelingen tot het werkterrein van DGFZ.

Politieke en maatschappelijke ontwikkelingen worden nauwlettend door DGFZ in de gaten gehouden. Fiscaliteit en douane hebben namelijk veel raakvlakken met bijvoorbeeld het investeringsklimaat, de werkgelegenheid, de kinderopvang, het milieu en belastingconcurrentie. Bij de advisering en vormgeving van het fiscale beleid worden deze zaken nadrukkelijk in ogenschouw genomen.

Kort samengevat zijn de belangrijkste taken van DGFZ:

- ontwikkeling van fiscaal en douanebeleid en fiscale en douanewetgeving;
- jaarlijkse opstelling van het belastingplan;
- voorbereiding van belasting- en douaneverdragen;
- overleg en uitvoering van internationale fiscale en douaneregelingen;
- voorbereiden van niet-fiscale douanewetgeving en -verdragen.

2.2.2 Organisatie

Het directoraat-generaal voor Fiscale Zaken bestaat uit vier directies.

Directie Algemene Fiscale Politiek (AFP)

AFP geeft beleidsadviezen over algemeen (toekomstig) fiscaal beleid en fiscale wetgeving in het kader van het sociaal financieel-economisch beleid. Verder vervult de directie in het fiscale wetgevingsproces een adviserende en coördinerende rol. Ook onderhoudt de directie intensieve contacten met andere overheidsinstanties en (inter)nationale organisaties. Daarnaast houdt de directie zich bezig met de evaluatie van belastinguitgaven en met het ramen van het budgettaire beslag van fiscale maatregelen. De directie is eveneens verantwoordelijk voor de coördinatie en inzet ten aanzien van de fiscale dossiers in Europa, zowel op het terrein van de directe als indirecte belastingen.

Directie Directe Belastingen (DB)

DB ontwikkelt beleid en wetgeving op het gebied van de directe belastingen, zoals de inkomstenbelasting, de vennootschapsbelasting, de loonbelasting en de schenken- en erfbelasting. Hierbij ontwerpt zij eveneens regelgeving voor de heffing en invordering van deze belastingen alsmede voor toeslagen. Deze werkzaamheden worden vervuld in het licht van maatschappelijke, technologische en internationale

ontwikkelingen, waarbij onder andere mogelijkheden worden aangegrepen om het klimaat voor ondernemerschap en werk te verbeteren.

Directie Douane en Verbruiksbelastingen (DV)

DV ontwikkelt beleid en wetgeving op het gebied van de douane en de verbruiksbelastingen (omzetbelasting, accijnzen, motorrijtuigenbelasting en milieubelastingen). Daarnaast is DV betrokken bij de verdere ontwikkeling van de Europese interne markt en de inzet van fiscale en douane-instrumenten bij niet-fiscale beleidsterreinen, zoals milieu, veiligheid, verkeer en vervoer. Tevens is DV betrokken bij de onderhandelingen terzake van een uitgebreid netwerk van bilaterale en multilaterale verdragen inzake douane en indirecte belastingen. DV vertegenwoordigt Financiën in vele internationale overlegorganen, onder andere organisaties van de VN (zoals ECE en IMO), de OESO, de EU en de Wereld Douane Organisatie.

Directie Internationale Fiscale Zaken (IFZ)

Nederland heeft een zeer uitgebreid internationaal netwerk van belastingverdragen opgebouwd. De verdragen regelen onder meer het voorkomen van heffing van dubbele belasting en de bestrijding van het internationaal ontgaan van belastingen. Deze verdragen zijn van groot belang voor zowel het economische verkeer als het personenverkeer van en naar ons land. IFZ adviseert, onderhandelt en onderhoudt de contacten met de landen en is daarnaast de bevoegde autoriteit voor het oplossen van geschillen over de verdragsinterpretaties. Tevens adviseert zij over de internationale aspecten van de Nederlandse fiscale wetgeving en het fiscale beleid. Daarnaast ontwikkelt IFZ standpunten over internationale fiscale vraagstukken die in multilateraal verband (zoals de OESO, de VN en de Raad van Europa) aan de orde komen en neemt zij deel aan besprekingen binnen deze organisaties, waarbij zij de minster vertegenwoordigt.

2.2.3 Belangrijke/urgente dossiers

1. Belastingplan

Jaarlijks wordt het Belastingplan opgesteld. In het Belastingplan worden actuele beleidsvoornemens omgezet in wetgeving. Hiermee wordt eveneens een bijdrage geleverd aan de Rijksbegroting en het koopkrachtbeeld. Het Belastingplan geeft inhoud aan een kabinetsvisie en draagt zorg voor een actueel en hanteerbaar belastingstelsel. Het Belastingplan zal dan ook voor een groot gedeelte een vertaling zijn van het regeerakkoord.

2. Verhoging AOW-leeftijd

In het regeerakkoord staat dat de AOW-leeftijd in 2020 naar 66 wordt verhoogd. Daarnaast zal het kabinet een voorstel doen om in lijn met de afspraak die sociale partners onderling hebben gemaakt de AOW-leeftijd op den duur te koppelen aan de levensverwachting waarbij minimaal met worden voldaan aan de 0,7% houdbaarheidsopbrengst. Tenslotte kondigt het kabinet aan dat ook het Witteveenkader wordt aangepast. Per 2013 gaat de richtleeftijd omhoog naar 66 jaar en worden de opbouwpercentages verlaagd (totale taakstellende opbrengst vanaf 2013 is € 700 structureel).

3. Uniformering Loonbegrip

Sinds jaar en dag wordt de klacht gehoord dat het loonstrookje voor de gemiddelde Nederlandse werknemer niet te begrijpen valt. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er voor de werknemersverzekeringen en voor de loonheffing verschillende

loonbegrippen worden gehanteerd. Dit leidt naast dat onduidelijke loonstrookje ook tot hoge(re) administratieve lasten voor de werkgever en tot uitvoeringsproblemen voor de Belastingdienst bij de heffing van loonheffing en premies werknemersverzekeringen. In het Wetsvoorstel uniformering loonbegrip, dat door het vorige kabinet bij de Tweede Kamer is ingediend, worden de loonbegrippen voor de loonheffing en de werknemersverzekeringen gelijkgetrokken. Tevens wordt een aanvullend pakket maatregelen voorgesteld om de inkomensgevolgen van de uniformering te beperken. Door de uniformering wordt het loonstrookje een stuk beter leesbaar en verminderen de administratieve lasten voor de bedrijven. Naast deze voordelen is het ook zo dat de uniformering van de loonbegrippen een belangrijke voorwaarde is voor verdere vereenvoudiging van de loonheffing en de werknemersverzekeringen.

4. Europese en Koninkrijksbetrekkingen

Gezien de grensoverschrijdende problematiek van BTW-fraude, vooral carrouselfraude, vindt in Brussel veelvuldig overleg plaats over de aanpak van deze vorm van fraude. Daarnaast wordt onderhandeld over de totstandkoming van betere en eenvoudige regels voor BTW-heffing over de grenzen heen. Zo moet worden voorkomen dat situaties van dubbele heffing of niet-heffing ontstaan. Deze Brusselse voorstellen moeten ook een bijdrage leveren aan een forse vermindering van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven en het creëren van een level playing field, o.a. op het terrein van financiële diensten, vouchers en post. Verder vinden besprekingen plaats om te bekijken of een meer gecoördineerde aanpak op het direct belastinggebied mogelijk is. Op indirect belastinggebied wordt gesproken over een voorstel om de energiebelastingrichtlijn aan te passen en meer te baseren op CO₂. Op douanegebied wordt er gewerkt aan de implementatie van het Gemoderniseerde Douanewetboek. Nederland heeft daarbij vanwege zijn mainports Rotterdam en Schiphol een groot belang bij kwalitatief hoogwaardige wetgeving. Voorkomen moet worden dat door tijdsdruk de kwaliteit van deze wetgeving onder druk komt te staan. Nederland zal verder in de komende tijd enkele procedures voor het Europees Hof van Justitie op fiscaal terrein voeren. Ten slotte wordt in het kader van de staatkundige herziening van het Koninkrijk per 1 januari 2011 een nieuw fiscaal stelsel voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba ingevoerd.

5. Notitie verdragsbeleid en internationale ontwikkelingen

Het Nederlandse beleid met betrekking tot belastingverdragen is gebaseerd op drie notities waarvan de laatste dateert uit 1998. Sedertdien hebben zich verschillende ontwikkelingen voorgedaan die zorgen voor de noodzaak van een op onderdelen nieuw beleid. Om die reden is vorig jaar een nieuwe notitie verdragsbeleid toegezegd aan het parlement. In deze notitie zal bijzondere aandacht worden besteed aan de internationaal toenemende behoefte aan bepalingen ter voorkoming van misbruik van belastingverdragen en aan de grenzen aan de fiscale soevereiniteit van staten. Fiscale transparantie en verdere verbetering van de internationale uitwisseling van belastinginformatie zijn daarbij van groot belang. Enkele beleidselementen uit de notitie zijn reeds aan de orde in onderhandelingen met een aantal belangrijke staten (Duitsland, India, Indonesië en Japan) die recent zijn afgerond of nog gaande zijn. Nederland heeft verder sinds april 2009 met ruim dertig landen verdragen gesloten of aangescherpt om een goede internationale uitwisseling van belastinginformatie mogelijk te maken. Deze ontwikkeling is ook van belang voor ontwikkelingslanden die, juist in een tijd dat ze ter vermindering van hun afhankelijkheid van ontwikkelingsgelden de eigen belastingheffing op orde willen krijgen, vaak lijden onder kapitaalvlucht en illegale financiële stromen naar

belastingparadijzen. Hiertoe is ook een nieuw internationaal "tax and development" initiatief opgestart, waaraan Nederland actief bijdraagt.

6. Autobelastingen en kilometerprijs

Het vorige kabinet had in beginsel besloten tot volledige afschaffing van de BPM en de MRB en omzetting in een kilometerprijs. Hierop is vooruit gelopen door de BPM al af te bouwen en tegelijkertijd de MRB te verhogen. Dit was reeds wettelijk vastgelegd tot en met 2013. In 2013 zou daarmee 37,5% van de BPM zijn afgebouwd. In het Belastingplan 2011 is voorzien in de stopzetting van de afbouw van de BPM en de daaraan gekoppelde verhoging van de MRB. De reeds in de wet opgenomen verdere verlagingen van de BPM tot en met 2013 worden gecorrigeerd door voor de jaren 2011, 2012 en 2013 de CO₂-tarieven in de BPM zodanig te verhogen dat het niveau van de BPM in 2010 gehandhaafd blijft.

Ook de ombouw van de BPM-grondslag van netto catalogusprijs naar absolute CO₂-uitstoot is al wettelijk vastgelegd tot en met 2013. Met inachtneming van de hiervoor genoemde aanpassing van de tarieven als gevolg van het stopzetten van de afbouw van de BPM, wordt de ombouw van de grondslag voortgezet zoals eerder voorzien. In het Belastingplan 2011 wordt een onderzoek aangekondigd naar de wijze waarop de stimuleringsmaatregelen in de BPM, de MRB en de bijtelling ook in de toekomst een stimulans kunnen blijven om steeds te kiezen voor de zuinigste auto.

2.3 Directoraat-generaal van de Rijksbegroting

2.3.1 Kerntaken

De minister van Financiën heeft een bijzondere positie binnen het begrotingsproces. De minister draagt de verantwoordelijkheid voor het algemene budgettaire beleid en voor een doelmatige en doeltreffende inzet van belastingmiddelen. De minister heeft op grond van de comptabiliteitswet inhoudelijke en procedurele bevoegdheden ten aanzien van de begrotingen van alle ministers. Hij krijgt hierbij ambtelijke ondersteuning van het directoraat-generaal van de Rijksbegroting (DGRB).

Het begrotingsproces is een cyclus waarin drie processen gelijktijdig lopen: de verantwoording over het afgelopen begrotingsjaar, de uitvoering van het lopende begrotingsjaar en de voorbereiding van het komende begrotingsjaar. De begrotingscyclus kent drie soorten producten: de budgettaire nota's, de budgettaire brieven en de begrotingswetten. De nota's en begrotingen worden naar de Tweede Kamer gestuurd; de brieven zijn kabinetsintern. Onderstaande tabel geeft een beknopt tijdschema van budgettaire nota's, brieven en begrotingswetten die aan de orde komen gedurende een jaar.

Belangrijk in de begrotingscyclus zijn de (korte termijn)ramingen van het Centraal Planbureau. Medio maart komt het Centraal Economisch Plan (CEP) uit. Op basis hiervan worden de consequenties voor het EMU-saldo en het uitgavenkader voor het lopende en het komende jaar bepaald en vindt de besluitvorming in het voorjaar plaats. Daarnaast wordt op Prinsjesdag de Macro Economische Verkenningen (MEV) gepresenteerd. Op basis van deze cijfers worden de ontwerp-begrotingen en de Miljoenennota definitief vastgesteld.

Periode	Vorbereiding t+1	Uitvoering t	Verantwoording t-1
Oktober/ november t-1	Begrotings- aanschrijving aan vakministers		
Februari t			Voorlopige Rekening naar TK en EK
Maart t	Beleidsbrieven van vakministers		
Maart/april t	Kaderbrief aan vakministers Aansluitend begrotingsonderhan- delingen en besluitvorming in MR		
April/mei t		Voorjaarsnota naar de TK en EK	Aanbieding van het Financieel Jaarverslag van het Rijk aan de TK en EK
Juni/juli t	Opstellen Miljoenennota		
Augustus t September t	Begrotingsraden Aanbieding van de Rijksbegroting en Miljoenennota aan TK en EK		
September/ oktober t	APB en AFB		
November/ december t	Begrotings- behandeling van de afzonderlijke begrotingswetten	Najaarsnota naar de TK en EK	

In de tijd gezien, overlappen de fasen van de begrotingscyclus elkaar, want tijdens de begrotingsuitvoering van het jaar t wordt ook de verantwoording van het jaar t-1 opgesteld én begonnen met de begrotingsvoorbereiding van jaar t+1. Op die manier kan de budgettaire informatie uit de verantwoording en uitvoering (over- en onderschrijdingen van budgetten) worden gebruikt bij de begrotingsvoorbereiding voor het komende jaar.

Kort samengevat zijn de kerntaken van DGRB:

- organisatie van het begrotings- en verantwoordingsproces van het Rijk;
- opstellen rijksbegroting en budgettaire nota's zoals de Miljoenennota;
- toezicht op de uitvoering van de begroting door departementen;
- toezicht op de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en het financieel beheer van de departementen.

2.3.2 Organogram

2.3.3 Organisatiewijze per directie

DGRB bestaat uit twee directies.

Directie Begrotingszaken (BZ)

De taken van de directie Begrotingszaken zijn:

1. Coördineren budgettaire nota's (Miljoenennota, Voorjaarsnota, Najaarsnota, Voorlopige rekening en Financieel Jaarverslag);
2. Coördineren begrotingsregels en budgettaire voorschriften;
3. Adviseren over de begrotingsnormering en EMU-saldo;
4. Adviseren over begrotingsbeheer en wijzigen/toepassen Comptabiliteitswet;
5. Adviseren over auditbeleid van de overheid;
6. Adviseren over verantwoording van de besteding van EU-middelen;
7. Adviseren over baten-lastendiensten en andere vormen van verzelfstandigingen bij de overheid;
8. Uitvoeren centrale concernadministratie van het Rijk;
9. Organiseren van opleidingen op het terrein van financiën, economie en audit.

Inspectie der Rijksfinanciën (IRF)

De IRF heeft een centrale rol in budgettaire processen en fungeert als "de ogen en oren van de minister van Financiën". De medewerkers van IRF onderhouden de (dagelijkse) contacten met de departementen. Deze contacten leiden tot intensieve advisering aan de minister van Financiën op vrijwel het gehele terrein van de collectieve sector, zowel over de financiële gevolgen van voorstellen van departementen als over de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid. De IRF adviseert de minister bij de voorbereiding van de wekelijkse ministerraadvergaderingen.

In het begrotingsproces ondersteunt de IRF de minister bij de begrotingsonderhandelingen en zorgt zij voor een integraal beeld van alle wensen aan de uitgavenkant. Daarbij let de IRF niet op deelbelangen, maar op de algemene belangen.

IRF bestaat onder meer uit zeven secties die elk één of meer departementen onder hun hoede hebben. IRF beschikt over twee stafbureaus die belast zijn met de coördinatie van het begrotingsproces en met onderzoekswerkzaamheden.

2.3.4 *Relevante Wetgeving*

De Comptabiliteitswet 2001 (CW)

In de CW zijn de belangrijkste regels opgenomen over het financieel beheer van het Rijk. Te denken valt aan:

- De inrichting van de begrotingen;
- Het begrotingsbeheer en bedrijfsvoering van het Rijk;
- Toezicht door de minister van Financiën;
- Beheer van collectieve middelen;
- De verantwoording van het Rijk en de accountantscontrole;
- Taken en bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer.

Kern van de CW is dat ministers zelf verantwoordelijk zijn voor het beheer van hun begroting en departement. De minister van Financiën heeft een coördinerende en kaderstellende taak en houdt toezicht op de uitvoering van de begroting.

Het ministerie van Financiën coördineert de opstelling van de ontwerpbegrotingen (financiële kaders, tijdschema's, begrotingspresentatie) tot uiteindelijk het Financieel Jaarverslag van het Rijk. Om processen goed te coördineren heeft de minister van Financiën de bevoegdheid om nadere regels te stellen. Belangrijk is bijvoorbeeld de regeling Rijksbegrotingsvoorschriften waarin precies geregeld is welke documenten wanneer bij Financiën moeten worden aangeleverd.

De toezichthoudende taak blijkt o.a. uit het feit dat beleidsvoornemens met financiële gevolgen altijd via de minister van Financiën moeten lopen (artikel 16 van de CW), hij bezwaar kan maken tegen ontwerpbegrotingen (artikel 12 van de CW) en hij kan bepalen welke informatie nodig is voor het toezicht (artikel 40 van de CW).

Wet Financiering Decentrale Overheden FIDO

De wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) regelt de mogelijkheid van een sanctie voor decentrale overheden bij een overschrijding van hun EMU-saldi. Daarnaast bevat de wet FIDO regels voor onderwerpen als het aantrekken van leningen, het uitzetten van middelen, het verstrekken van garanties, het gebruik van derivaten en het beheersen van het renterisico.

Financiële-verhoudingswet

Deze wet regelt de financiële verhouding tussen het rijk en decentrale overheden. De minister van Financiën is hiervoor samen met de minister van BZK verantwoordelijk. Belangrijk artikel is artikel 2, dit bepaalt dat het rijk bij beleid met gevolgen voor decentrale overheden, moet aangeven wat de financiële gevolgen daarvan zijn en hoe deze worden opgevangen.

Wetsvoorstel TREM

In voorbereiding is het wetsvoorstel Tekortreductie Rijk en medeoverheden (Wet TREM). De Raad van State heeft er inmiddels advies over uitgebracht. Het voorstel beoogt, in aansluiting op hetgeen al in EU-verband in het Stabiliteits- en Groei Pact (SGP) is geregeld, een wettelijke verankering van de budgettaire normering van de overheidsfinanciën (middellange termijndoelstelling EMU-saldo tussen +0,5% en - 0,5% BBP) en de weg naar die doelstelling toe bij een overschrijding van het maximaal toegestane tekort van 3% BBP. Tevens worden daarin aan de decentrale overheden informatieverplichtingen opgelegd over de ontwikkeling van hun EMU-saldi.

Wetsvoorstel Bestuurlijke boete meldingsplicht subsidies

In voorbereiding is het wetsvoorstel Bestuurlijke boete meldingsplicht subsidies. Daarin wordt aan de ministers de bevoegdheid verleend om aan ontvangers van kleine subsidies een bestuurlijke boete op te leggen, indien zij de meldingsplicht niet naleven. Ontvangers van kleine subsidies moeten, in plaats van een standaardverantwoording achteraf, melden als zij de subsidievoorwaarden niet (geheel) naleven.

Ook bij schendingen van andere wezenlijke subsidieverplichtingen (zoals arbeidsrechten van kinderen in het buitenland) zal voortaan een boete opgelegd kunnen worden. De Tweede Kamer heeft op dit wetsvoorstel aangedrongen. Het voorstel bevindt zich in het stadium van interdepartementale voorbereiding.

2.4 Generale Thesaurie

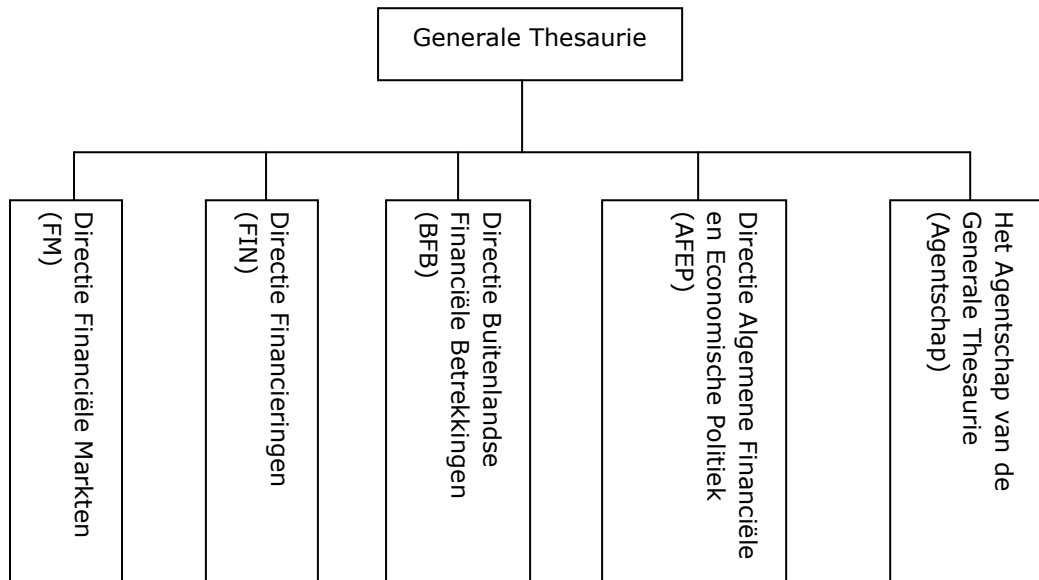
2.4.1 Kerntaken

De Generale Thesaurie (GT) dankt zijn naam aan het Franse woord voor schatkistbewaarder, 'thésaurier'. De GT is belast met de ontwikkeling en vormgeving van het algemeen financieel-economisch beleid, zowel nationaal als internationaal.

De Generale Thesaurie:

- adviseert over het te voeren financieel-economisch beleid;
- adviseert over het beleid ten aanzien van de financiële markten en het toezicht daarop en bereidt de daartoe benodigde wetgeving voor;
- vervult namens de bewindspersonen het aandeelhouderschap in staatsdeelnemingen;
- adviseert over publiek-private samenwerking;
- adviseert over buitenlandse financiële betrekkingen;
- voorziet in de uitgifte en het beheer van de Nederlandse staatsschuld;
- heeft een strategie- en onderzoeksfunctie op zijn beleidsterrein.

2.4.2 Organogram

2.4.3 Organisatie

Aantal FTE's per 31/12/2009: 284

De Generale Thesaurie omvat de volgende vijf directies:

Het Agentschap van de Generale Thesaurie (Agentschap)

Hoewel de naam anders doet vermoeden, is het Agentschap een reguliere directie, verantwoordelijk voor het beheer en de financiering van de staatsschuld door uitgifte van staatsleningen: *Dutch State Loans* (DSL's) en *Dutch Treasury Certificates* (DTC's). Daarnaast is het Agentschap verantwoordelijk voor de dagelijkse regulering van het schatkistsaldo, het schatkistbankieren voor de overheid en het betalingsverkeer van het Rijk.

Directie Algemene Financiële en Economische Politiek (AFEP)

De directie Algemene Financiële en Economische Politiek (AFEP) is de economische denktank van het ministerie van Financiën en heeft overzicht over het hele financieel-economische beleid. AFEP analyseert en adviseert over lopende beleidsvraagstukken vanuit een economische invalshoek met oog voor effect op economie, markt en samenleving. De activiteiten van AFEP worden voor een belangrijk deel bepaald door de politieke en economische actualiteit. Te denken valt aan onderwerpen als de beheersing van de zorgkosten, het verbeteren van de werking van de woningmarkt, en koopkracht- en lastendiscussies. Daarnaast verricht AFEP activiteiten die niet alleen een korte termijn budgettaire component kennen, maar ook op het langere termijn functioneren van stelsels zijn gericht. Voorbeelden zijn de vormgeving van het pensioenstelsel, de houdbaarheid van de overheidsfinanciën, en de robuustheid van het belastingstelsel.

Directie Buitenlandse Financiële Betrekkingen (BFB)

De (krediet) crisis die in 2008 begon heeft een behoorlijke impact op het werk en bijbehorende werkdruk van BFB gehad. In 2010 is de focus van de crisis verschoven van zorgen over de stabiliteit van de financiële sector naar zorgen over de financiële stabiliteit van landen, in het bijzonder landen in de Eurozone. De uitwerking van deze crisis zal ook doorwerken naar 2011. Aangezien een groot aantal crisismaatregelen vanuit de directie BFB geïnitieerd en gecoördineerd worden, zal een belangrijk deel van de werkzaamheden in 2011 dan ook bestaan uit de follow-up van deze crisismaatregelen en het monitoren van de voortgang van economische groei en herstel met het oog op tijdige en gecoördineerde exit. Daarnaast zal er zowel nationaal als in internationale fora voortgegaan worden met het trekken van lessen uit de crisis, waar voor BFB een belangrijke rol is weggelegd met name daar waar het gaat om lessen die de internationale economische en financiële stabiliteit betreffen.

Directie Financieringen (FIN)

De werkzaamheden van de directie Financieringen bevinden zich op het snijvlak tussen overheid en bedrijfsleven. De directie is van oudsher verantwoordelijk voor het aangaan, beheren en verkopen van staatsdeelnemingen en voor de ontwikkeling van publiek private samenwerking bij grote investeringen in infrastructuur (bv verbreding A15 Vaanplein - Maasvlakte) en gebouwen (bijv. renovatie gebouw ministerie van Financiën). De afgelopen periode is bij de deelnemingen de nadruk daarbij meer en meer komen te liggen op het, als actief aandeelhouder, beheren van de bestaande belangen in de meer permanente deelnemingen, zoals NS, Schiphol, Tennet en Gasunie. Daarnaast beheert de directie (binnen de aparte afdeling Bureau Financiële Instellingen) de aandeelhoudersbelangen die de staat heeft in de financiële instellingen ABN Amro/Fortis en ASR Nederland en de financiële belangen die de staat heeft in ING, AEGON en SNS REAAL. Verder is de directie op basis van haar bedrijfseconomische expertise betrokken bij het opzetten en/of beoordelen van grote projecten (bijv. de Zuidas, Anders Betalen voor Mobiliteit en de business case JSF) en bij de veilingen van frequenties en CO2-rechten.

Directie Financiële Markten (FM)

De directie Financiële Markten (FM) ontwikkelt beleid en zorgt voor wetgeving voor het goed functioneren van de financiële sector. Het gaat hierbij om branches die staan of vallen met het vertrouwen dat in ze wordt gesteld: het effectenwezen, de banken en het verzekeringswezen. Om de betrouwbaarheid van de sector op een hoog niveau te houden, geeft de directie vorm aan de structuur van het toezicht op de financiële sector. Het gaat daarbij niet alleen om de bewaking van de stabiliteit van individuele instellingen en het financiële stelsel als geheel, maar ook om het gedrag van marktpartijen richting de consument. Daarnaast is de directie actief in internationaal verband, onder andere door de vertegenwoordiging van Nederland in de onderhandelingen over richtlijnen van de Europese Unie op het gebied van de financiële sector.

De financiële crisis heeft aanleiding gegeven tot een intensivering van genoemde activiteiten en tot een aantal nieuwe beleidsmatige- en wetgevende activiteiten gericht op het herstellen van het vertrouwen in de financiële sector en de daarop opererende partijen. Een groot deel van deze activiteiten wordt gecoördineerd op Europees (en waar mogelijk mondiaal) niveau (zie paragraaf 2.4.4, punt 10); andere worden nationaal opgepakt (o.a. deskundigheidstoets commissarissen, beloningsbeleid incl. *claw back* mogelijkheden en bonussen).

2.4.4 Belangrijke/urgente dossiers

1. Staatsschuldfinanciering & risicomanagement (Agentschap)

Voor de schuldmanager zijn een aantal risico's relevant: renterisico, liquiditeitsrisico en kredietrisico. De Nederlandse Staat gebruikt voor de financiering van het tekort en voor de herfinanciering van bestaande schuld een risicokader. Het risicokader is gericht op het minimaliseren van de kosten bij een acceptabel risico voor de begroting. In het risicokader liggen de beleidskeuzes vast die periodiek (grofweg elke vier jaar) worden gemaakt ten aanzien van de afruil tussen de kosten en het risico van schuldfinanciering. De minister van Financiën stelt het risicokader vast. Door de crisis is het begrotingstekort sterk opgelopen. Momenteel wordt geanalyseerd of het huidig risicokader nog aansluit op de huidige situatie.

Het (rente)risicomanagement voor de periode 2008-2011 is geoperationaliseerd met een *benchmark*. De *benchmark* is een 7-jaars gecentreerde portefeuille. De *benchmark* wordt in praktijk benaderd door het uitgiftebeleid en *swaps*. Met het uitgiftebeleid wordt het liquiditeitsrisico gemanaged. Sinds het 4^e kwartaal van 2008 is sprake van een hogere financieringsbehoefte. Hierdoor is het beroep op de kapitaalmarkt (uitgifte in looptijden > 1 jaar) ca. 2x groter dan voorheen. Transparantie en continuïteit zijn belangrijke uitgangspunten voor het uitgiftebeleid. Met *swaps* wordt het renterisico beheerst. Door gebruik van *swaps*, maar ook wanneer tijdelijk gelden worden uitgezet, loopt de Staat kredietrisico. Om het kredietrisico te beperken worden *swaps* alleen afgesloten met kredietwaardige tegenpartijen en met onderpand.

2. Krediet crisismaatregelen (Agentschap)

In januari 2009 is de Staat met ING een *Illiquid Assets Back-up Facility* overeengekomen. De Staat heeft daarmee het risico op 80% van de zogenaamde Alt-A portefeuille van ING overgenomen. Het Agentschap is verantwoordelijk voor de *Illiquid Assets Back-up Facility*. Dit omvat o.a. verantwoording, beantwoorden van kamervragen, verrichten en administratie van maandelijkse betalingen en volgen van de ontwikkeling in de portefeuille en de Amerikaanse huizenmarkt en de markt voor gesecuritiseerde hypotheekleningen. De minister van Financiën heeft de Tweede Kamer toegezegd een nieuwe analyse van de portefeuille te maken. Een soortgelijke analyse is ook gemaakt bij het aangaan van de *Illiquid Assets Back-up Facility*. Op dit moment wordt aan de nieuwe analyse gewerkt.

Het Agentschap is tevens verantwoordelijk voor de uitvoering van de 200 miljard garantieregeling voor bancaire leningen die in het kader van de kredietcrisis is opgezet. De garantieregeling loopt op 30 juni 2010 af. Gezien de toegenomen turbulentie en onzekerheid op de financiële markten wordt de garantieregeling verlengd tot en met 31 december 2010, zodat banken erop kunnen terugvallen (als *'last resort'*). De banken die na verlenging gebruik willen maken van de garantieregeling dienen onder bepaalde voorwaarden een *Viability Review* in te dienen bij de Europese Commissie, tenzij dit al bij de Europese Commissie aanwezig is (bijvoorbeeld van SNS en ING in het kader van de kapitaalinjecties). In het *Viability Review* zal de bank aan moeten geven hoe het zelf denkt op lange termijn levensvatbaar te zijn.

3. Stabilisatiemechanismen EU (leningenpakket Griekenland, European Financial Stability Facility) (BFB)

Met het oog op de financiële stabiliteit binnen de eurozone is er een leningenprogramma voor Griekenland gestart. Het gaat hier om een bedrag aan

leningen van maximaal 4,704 miljard euro voor de periode 2010-2013. De Kamer heeft hier op 7 mei jl. mee ingestemd. Het steunpakket aan Griekenland bleek niet genoeg en de financiële stabiliteit in het gehele eurogebied liep daarmee opnieuw gevaar. Daarom is er tevens een omvangrijk stabiliseringsmechanisme opgericht; de *'European Financial Stability Facility'* met een omvang van 440 miljard. Bij de lening aan Griekenland en eventuele leningen onder het stabiliseringsmechanisme is betrokkenheid van het IMF belangrijk voor Nederland. Het Nederlandse aandeel in de garanties aan deze *special purpose vehicle* bedraagt maximaal ca. 26 miljard euro, welke ook reeds door de Kamer is goedgekeurd.

4. Versterking budgettaire en economische coördinatie in de EU (BFB)

ER-voorzitter Van Rompuy is gevraagd om in een werkgroep voor het einde van het jaar samen met de Commissie, de lidstaten, de ECB en het voorzitterschap maatregelen te presenteren ter versterking van de budgettaire en economische coördinatie in de EU. De werkgroep richt zich op i) de versterking van het preventieve en correctieve gedeelte van het SGP, ii) het voorkomen van macro-economische onevenwichtigheden en iii) een crisisresolutiemechanisme. De minister van Financiën neemt deel aan deze werkgroep en BFB/EU neemt in de voorbereiding van de discussies en besluitvorming een (pro)actieve rol in.

5. G20 (BFB)

De G20 speelt sinds eind 2008 een cruciale rol in de internationale financieel-economische samenwerking. In 2008 en 2009 en de eerste helft van 2010 werd Nederland uitgenodigd voor alle G20 toppen en de meeste voorbereidende bijeenkomsten van de G20 ministers van Financiën. Korea is G20 voorzitter in 2010 en organiseert in november een G20 top in Seoul. Nederland is nog niet zeker van deelname aan de top in Seoul in november 2010. Hier wordt via verschillende contacten op diverse niveaus op geëigende momenten voor gelobbyd.

Gezien de G20 discussies over onderwerpen die vaak voor de Nederlandse economie van groot belang zijn, zoals financiële sector regulering, handel, economische beleid van de G20 landen en de IMF hervormingen, is de betrokkenheid van Nederland belangrijk om invloed uit te kunnen oefenen.

6. Nederlandse positie in het Internationaal Monetair Fonds (BFB)

De hervorming van de *governance* van het IMF is momenteel een belangrijk maar heikel onderwerp. De IMF leden zijn het er over eens dat de *governance* verbeterd moet worden om de geloofwaardigheid, legitimiteit en de effectiviteit van het IMF te verbeteren. Bij de G20 *summit* in November 2010 moet er overeenstemming zijn bereikt. Er is echter nu nog geen consensus over hetgeen precies verbeterd dient te worden, en op welke manier. In Pittsburgh werd door de G20 en daarna door het IMFC (het ministeriële bestuursorgaan van het IMF), afgesproken dat er een 5% overdracht van stemmen moet komen van oververtegenwoordigde landen naar ondervertegenwoordigde landen. Het huidige Nederlandse quota aandeel is 2,17%. Volgens de quotaformule heeft Nederland een berekend aandeel van 1,86%. Het is dan ook zeker dat Nederland er op achteruit zal gaan naar aanleiding van de quotahervreiding.

Naast de quota-hervormingen zijn er ook andere *governance* issues waar hervormingen op moeten komen. Onderdeel van dit pakket moet zijn: meer politieke betrokkenheid bij strategische beslissingen, verhoging van de effectiviteit van de Raad van Bewindvoerders, selectie van het Senior Management, de diversiteit van *staff* en verheldering van het mandaat. Met alleen een aanpassing in

de stemverhoudingen zijn we er namelijk nog niet; om de effectiviteit en legitimiteit van het IMF te vergroten moeten alle *governance* issues tegelijk aangepakt worden.

Gerelateerd aan de verbetering van de *governance* is een versterking van het mandaat van het IMF en de financieringsrol van het IMF. Met name het mandaat van het IMF op het gebied van financiële stabiliteit zou explicieter gemaakt mogen worden en de monitoring van wereldwijde evenwichtigheden (zgn. multilaterale surveillance) moet worden versterkt. Hier lijkt veel steun voor.

7. Financiële Perspectieven (BFB)

In aanloop naar de Financiële Perspectieven voor de periode na 2013 wordt in 2010 een begin gemaakt met de voorbereiding van het Nederlands standpunt. De Commissie zal in de eerste helft van 2011 met een voorstel komen. In het komende halfjaar zal er een afgestemd Nederlands standpunt geformuleerd dienen te worden.

8. Exportkredietverzekering en investeringsgaranties (BFB)

Voor de afdeling exportkredietverzekering en investeringsgaranties (EKI) is het prioritair om het risicomangement framework kritisch tegen het licht te houden en waar nodig te herzien. Het monitoren en beoordelen van (landen)risico's zal in 2010 een belangrijk agendapunt zijn. Het beheersen van dreigende schades en recupereren van recente schades (o.a. Dubai) is een andere prioriteit.

9. Deelnemingen (FIN)

Aandacht zal uitgaan naar een verdere invulling van de rol als duurzaam, actief aandeelhouder. Voorts zullen aandacht behoeven: mogelijke afstoting van het minderheidsbelang in Connexxion, omvangrijke investeringsbeslissingen bij de deelnemingen en mogelijke daaruit voortvloeiende kapitaalinjecties en mogelijke negatieve effecten van de economische crisis op de financiële positie van de deelnemingen. Ten slotte zal na het zomerreces het jaarverslag over het in 2009 gevoerde deelnemingenbeleid naar de Tweede Kamer worden gezonden. Bij Bureau Financiële Instellingen zal aandacht worden besteed aan de mogelijkheden voor terugbetaling van de verleende steun aan ING, AEGON, SNS REAAL. Daarnaast wordt onderzocht hoe ASR Nederland op termijn op een zorgvuldige, zakelijk verantwoordelijke manier kan worden afgestoten. Wat betreft ABN Amro/Fortis ligt voorsnog de nadruk op de op handen zijnde integratie van ABN Amro en Fortis Bank Nederland.

10. Visie toezicht op toezicht (FM)

Directie FM legt thans de laatste hand aan de visie "toezicht op toezicht" (toegezegd is deze in september naar de TK te sturen)". Dit behelst de visie van de minister van Financiën op hoe hij toezicht houdt op de financiële toezichthouders, DNB en de AFM. In mei 2010 kondigde toenmalig minister van Financiën Wouter Bos deze visie aan, mede naar aanleiding van het rapport van de Commissie De Wit en de constatering van de Algemene Rekenkamer dat uit de wet- en regelgeving onvoldoende blijkt hoe de minister het toezicht op DNB en de AFM heeft ingericht. Het rapport van de Commissie Scheltema onderstreepte de noodzaak van een visie verder. Een visie op toezicht dient te voldoen aan de Kaderstellende Visie op Toezicht (KVOT) die in oktober 2005 is gepubliceerd en door de regering is aangeboden aan de Tweede Kamer. De KVOT gaat uit van zes principes van goed toezicht, te weten: selectief, slagvaardig, samenwerkend, transparant, onafhankelijk en professioneel. Deze zes principes tezamen dienen als normen voor goed toezicht. De visie geeft onder meer invulling aan deze principes voor het toezicht dat het ministerie van Financiën uitoefent op DNB en de AFM. Daarbij geldt als belangrijk uitgangspunt dat het toezicht op afstand is geplaatst, en dat DNB en de AFM dus in principe zelf verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het toezicht. De

minister van Financiën heeft systeemverantwoordelijkheid en houdt vanuit die verantwoordelijkheid toezicht op: i) de rechtmatige inning en besteding van de middelen van DNB en de AFM, ii) waarborgen binnen de interne *governance* van DNB en de AFM en iii) de mate waarin en de wijze waarop DNB en de AFM zich houden aan de KVOT principes van goed toezicht (deze principes gelden nl. niet alleen voor het uitvoeringstoezicht van het ministerie op DNB en de AFM, maar ook voor nalevingstoezicht, zoals uitgevoerd door DNB en de AFM).

11. Follow up Rapport Commissie Scheltema (FM)

Naar aanleiding van het rapport van de commissie Scheltema zijn in de aanbiedingsbrief bij dit rapport maatregelen aangekondigd gericht op het versterken van de *governance* en de cultuur van DNB. Ook is aangekondigd na te gaan hoe het interne toezicht binnen DNB zélf kan worden versterkt.

De directie FM legt thans de hand aan een wetsvoorstel waar de aangekondigde maatregelen in terug zullen komen, waarbij zoveel mogelijk de Nederlandse *corporate governance* code tot uitgangspunt wordt genomen.

Zo wordt voorgesteld de taak van de RvC te verbreden waardoor de RvC meer dan nu het geval is, de mogelijkheid krijgt om zijn belangrijke rol als interne toezichthouder ten volle te benutten. Naast de taakverbreding worden met het oog op een slagvaardige en deskundige inzet van de RvC ook wetswijzigingen voorbereid inzake de omvang en samenstelling van de RvC. Ook wordt voorgesteld in dat verband om de (functie)profielen voor nieuwe leden van de directie en de RvC in een regelgevend kader te verankeren en aan directieleden en commissarissen te stellen deskundigheids- en betrouwbaarheidseisen, zoals voor banken in het algemeen, te expliciteren.

Tevens worden voorstellen voorbereid met betrekking tot het aantal mogelijke herbenoemingen van de president en de overige directieleden van DNB en de RvC. Tot slot wordt ook de procedure van voorbereiding van aanbevelingen tot benoeming van directieleden aangepast. Waar nu sprake is van gezamenlijke voorbereiding daarvan door directie en Raad van Commissarissen, wordt voorzien in een aanbevelingsrecht van de Raad van Commissarissen zelf, gehoord de directie van DNB. Een aantal van de wetswijzigingen heeft ook betrekking op het bestuur en de raad van toezicht (RvT) van de AFM zoals ten aanzien van de taakverbreding van de RvT, het aantal mogelijke herbenoemingen en regels omtrent deskundigheid, betrouwbaarheid en (functie)profielen.

12. Financiële integratie en herstel vertrouwen financiële markten (FM)

Het creëren van een interne markt voor financiële dienstverlening staat sinds 1999 hoog op de agenda van de Ecofin. Mede onder invloed van de recente financiële crisis heeft het onderwerp "versterking Europees financieel toezicht" veel aandacht gekregen in de Ecofin. Hopelijk kunnen deze onderhandelingen - samen met het EP - op korte termijn worden afgerond. Andere Brusselse dossiers die nu en op korte termijn aandacht zullen krijgen betreffen o.a. toezicht op *hedge funds*, derivatenregelgeving, herziening van de marktmisbruikrichtlijn en van de zgn. MiFID-richtlijn op effectengebied, een herziening van de kapitaaleisenrichtlijn voor banken (CRD IV), regels m.b.t. garantiestelsels (depositogarantiestelsel voor banken maar ook voor verzekeraars) en richtlijnen op het gebied van de *corporate governance* van financiële instellingen.

13. Bevorderen Nederlands vestigingsklimaat voor financiële instellingen (FM)

De directie Financiële Markten zet zich via het *Project Vestigingsklimaat voor financiële instellingen* in voor het verbeteren van de internationale concurrentiepositie van de financiële sector in Nederland:

1. Met oog voor de uit de crisis getrokken lessen,
2. met een consistente en gestructureerde aanpak, en

3. door samenwerking tussen publieke en private partijen (o.a. via *Holland Financial Centre*).

Zodat de financiële sector haar ondersteunende rol aan de Nederlandse economie kan vervullen en de hoogwaardige werkgelegenheid die deze sector biedt, voor Nederland behouden blijft.

Het belang van de financiële sector voor de Nederlandse economie en werkgelegenheid is door de financiële crisis niet weggenomen, maar juist versterkt. Door te specialiseren kan Nederland een significante rol spelen op de Europese (en verdere internationale) markt voor financiële diensten. De vier niches zijn: pensioen en gerelateerde diensten, de financiering van duurzame projecten, betalingsverkeer en specifieke niches in het effectenrecht. Deze niches zijn te relateren aan de (financiering van) de grote vraagstukken die ons nog te wachten staan: vergrijzing, digitalisering en de transformatie naar de *non-carbon based economy*, in het kader van de klimaatverandering. Vanuit de huidige gunstige uitgangspositie in deze niches kan Nederland zich op deze punten ontwikkelen tot een belangrijke trendsetter.

14. Vergroten financieel inzicht consument/CentiQ (FM)

CentiQ, Wijzer in geldzaken vertegenwoordigt 45 organisaties die de consument 'wijzer in geldzaken' willen maken. Zij zetten zich in om het financiële inzicht van de Nederlanders te vergroten, zodat consumenten beter in staat zijn financiële beslissingen te nemen. Platform CentiQ is een initiatief van het ministerie van Financiën, waarin partners uit de financiële sector, de overheid, onderwijs-, voorlichtings- en consumentenorganisaties en de wetenschap samenwerken.

Alle partners onderstrepen het feit dat financiële zelfredzaamheid een basisvoorwaarde is om zelfstandig te kunnen functioneren in een steeds complexere samenleving. De consument heeft een eigen verantwoordelijkheid om zijn financiële zaken op orde te hebben, nu en later. Maar de consument heeft niet als enige een verantwoordelijkheid. Deze constatering was eind 2006 één van de redenen voor het ministerie van Financiën om het platform CentiQ in het leven te roepen.

Op basis van onderzoeken en inventarisaties heeft het platform CentiQ een aantal strategische keuzes gemaakt. Hoog op de agenda staan de onderwerpen die een sterke voorspellende waarde blijken te hebben voor gezond financieel gedrag, namelijk 'financiën op orde', 'jong geleerd is oud gedaan' en 'zorg voor de toekomst'. Het platform plaatst deze onderwerpen steeds in de bredere context van de huishoudfinanciën van de consument. Het gaat erom dat consumenten verantwoorde financiële beslissingen nemen en dat zij de -soms jarenlange - consequenties van hun beslissingen overzien. De CentiQ-aanpak is gericht op preventie. Daarbij krijgen risicogroepen extra aandacht.

2.4.5 Relevante wetgeving en wetgevingstrajecten

Relevante wetgeving

De Wet op het financieel toezicht (Wft)

Op 1 januari 2007 is de Wet op het financieel toezicht in werking getreden. Een 8-tal sectorale toezichtwetten werd gebundeld in 1 grote wet. De directe aanleiding om de Wft te ontwerpen was de herinrichting in Nederland van het financiële toezicht. Was vóór de herinrichting het toezicht in Nederland nog sectoraal gestructureerd, na de herinrichting werd in Nederland het toezicht crosssectoraal ingericht.

De Wft is de grootste sectorale wet van Nederland en is constant aan verandering onderhevig. In totaal zijn er al ruim 25 richtlijnen in de Wft geïmplementeerd en dat

aantal neemt, gezien de vele wet- en regelgeving op het terrein van de financiële markten die vanuit Europa op ons af komt, alleen maar toe.

De directie Financiële Markten is exclusief verantwoordelijk voor het schrijven van de Wft en de twee toezichthouders op de financiële markten, de AFM en DNB, geven uitvoering aan de verschillende onderdelen van deze wet.

Kaderwet Financiële verstrekkingen Financiën

BFB (EKI) heeft te maken de Kaderwet Financiële verstrekkingen Financiën, de basis voor de exportkredietverzekering. Deze wet is recent gewijzigd: 1-1-2010. De stelselwijziging ziet erop dat per 1 januari de situatie is gewijzigd van een situatie waarbij Atradius Dutch State Business optrad als verzekeraar en de Staat als herverzekeraar van die risico's, naar een situatie waarbij de Staat optreedt als verzekeraar en Atradius Dutch State Business als uitvoerder daarvan. Per 1 januari is het hele stelsel zo omgegooid, er is dus geen sprake van een gecombineerd stelsel (geen 'ook'). De toevoeging tussen haken mbt de praktijk ziet er waarschijnlijk op dat economisch de Staat als herverzekeraar al 100% van de risico's op zich nam en dat de stelselwijziging ook de juridische eigendom van deze risico's bij de Staat komen te liggen.

Wet Financiële Betrekkingen Buitenland

Daarnaast is BFB verantwoordelijk voor de Wet Financiële Betrekkingen Buitenland (Wfbb). Deze regelt o.a. de verplichting van financiële instellingen om data over internationale transacties te leveren aan De Nederlandsche Bank, geeft de minister van Financiën bevoegdheid om beperkingen aan het kapitaalverkeer te stellen als daar in internationaal verband uit hoofde van het EG verdrag toe wordt besloten, en dient als wettelijke basis voor het vergunningsstelsel voor financieel verkeer omtrent export van zogenaamde strategische (al dan niet militaire) goederen. De uitvoering van dat laatste onderdeel ligt bij EZ, BZ en Defensie, met medewerking van de Douane.

Wetgevingstrajecten

De wetgevingstrajecten binnen de directie Financiële Markten bestaan enerzijds uit Europese trajecten waarbij wetgeving uit Europa wordt geïmplementeerd in Nederlandse wetgeving en anderzijds uit puur nationale trajecten. De belangrijke trajecten betreffen:

Europees:

Nieuwe kapitaaleisen voor bancaire instellingen (CRD wijzigingen)

Met diverse wijzigingsrichtlijnen wordt de kapitaaleisenrichtlijn (CRD) geamendeerd op specifieke onderwerpen. Het gaat hierbij ondermeer om strengere regels op het vlak van liquiditeitsvereisten, securitisatie, grote posities en colleges van toezichthouders.

Implementatie en onderhandelingen Solvency II

Dit betreft nieuwe kapitaaleisen voor verzekeringsondernemingen Solvency II is het nieuwe risicogeorienteerde toezichtkader voor verzekeraars dat in 2013 van kracht wordt.

De kaderrichtlijn is inmiddels gereed, maar de onderhandelingen over de zogenoemde *implementing measures*, de aanvullende detailregels waaronder de uiteindelijke hoogte van de nieuwe kapitaaleisen, zijn nog gaande tot eind 2011. De richtlijn zelf zal ook nog opnieuw uitonderhandeld worden om het nieuwe Europese

toezichtraamwerk (zie hieronder) ook van toepassing te laten zijn voor verzekeraars.

De Solvency II richtlijn met en de daarbij horende detailregels zal de komende jaren worden geïmplementeerd in de Nederlandse Wet financieel toezicht (Wft). Hierbij zal er voor de verzekeraars die niet onder de richtlijn vallen, omdat ze bijvoorbeeld te klein zijn, een op hen aangepast Solvency II regime ontwikkeld worden in de Wft.

Hervorming Europees toezichtsraamwerk

In december 2009 bereikte de Ecofin Raad een politiek akkoord over een aanzienlijke versterking van het toezicht op Europese financiële instellingen. Hiertoe werden opgericht een *European Systemic Risk Board* (ESRB) en drie *European Supervisory Authorities* (ESAs).

Op dit moment vindt overleg plaats tussen het EP, de EU Commissie en EcofinRaad. De uiteindelijke besluitvorming zal leiden tot aanpassingen in de Europese en daarmee ook de nationale wetgevingen in de lidstaten.

Antonveneta Richtlijn

Voor een deelneming of overname in de financiële sector is toestemming (een zogenaamde verklaring van geen bezwaar) nodig. De richtlijn betreft de harmonisatie van de toetsingscriteria en procedures daarvoor met als doel de discretionaire ruimte van toezichthouders te beperken en zo mogelijk protectionisme binnen de EU te voorkomen.

De richtlijn, die in 2007 op Nederlandse instigatie tot stand is gekomen, had in maart 2009 in de wet moeten zijn geïmplementeerd. Samen met Polen, Portugal en Griekenland heeft Nederland de richtlijn niet tijdig in de wet omgezet, als gevolg waarvan de Commissie een infractieprocedure tegen Nederland heeft gestart. Het wetsvoorstel, dat begin 2010 bij de Tweede Kamer is ingediend, wordt op dit moment door de Tweede Kamer behandeld. De richtlijn, die oorspronkelijk Kamerbreed werd gesteund, is vanaf 2008 controversieel geworden vanwege de ABN AMRO-overname en het gepercipieerde verlies aan controle van de minister / Kamer op vergelijkbare toekomstige overnames.

Nationaal:

Wijzigingscyclus FM wet- en regelgeving

Op nationaal vlak is de directie FM gestart, begin 2009, met de wijzigingscyclus van wet- en regelgeving op het gebied van de financiële markten. Het uitgangspunt daarbij is om alle wijzigingen in wet- en regelgeving op het gebied van de financiële markten, met uitzondering van implementaties van EU-richtlijnen, in jaarlijks terugkerende wijzigingstrajecten mee te nemen. Dit heeft als voordeel dat in beginsel niet het gehele jaar door verschillende wetsvoorstellen op het gebied van de financiële markten bij de Kamer worden ingediend.

Op dit moment is de "Wijzigingswet financiële markten 2010" bij de Kamer aanhangig en zal in het eerste kwartaal van 2011 het wetsvoorstel "Wijzigingswet financiële markten 2011" bij de Kamer worden ingediend.

Versterking crisisinstrumentarium

Naar aanleiding van de ervaringen van de financiële crisis, werkt FM momenteel in samenwerking met DNB aan een wetsvoorstel ter versterking van het nationale crisisinstrumentarium. De intentie is om het wetsvoorstel in oktober 2010 intern gereed te hebben voor consultatie. Het wetsvoorstel zal voorzien in een wijziging van de Wet op het financieel toezicht en de Faillissementswet ten aanzien van het

moment en de wijze waarop bij financiële instellingen met onomkeerbare problemen kan worden ingegrepen. Daarnaast is FM in samenwerking met DNB bezig met de concretisering van de gehele wettelijke interventieladder voor strikter toezicht en nader ingrijpen bij financiële instellingen met problemen. De intentie is om begin 2011 een wetsvoorstel gereed te hebben.

BFB (EU) heeft invloed op de vormgeving van verschillende Europese wetgeving. Direct verantwoordelijk is BFB/EU voor bijvoorbeeld wetgeving in de vorm van verordeningen omtrent betalingsbalanssteun, het leningenpakket aan Griekenland, het stabilisatiemechanisme "EFSF" en de EU-begroting.

2.5 De centrale directies

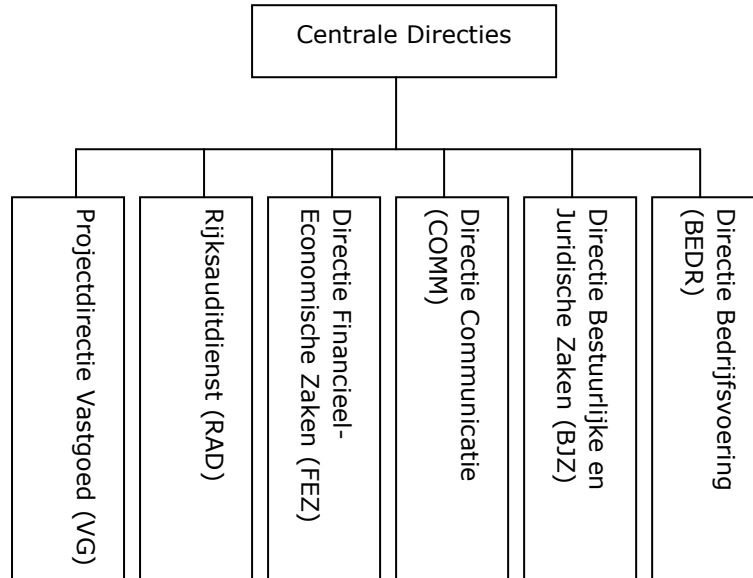
De centrale directies voeren ondersteunende en adviserende taken uit voor het gehele departement en vallen onder de verantwoordelijkheid van de plaatsvervangend secretaris-generaal.

2.5.1 Kerntaken

De Centrale Directies

- a) Ondersteunen de organisatieonderdelen van het ministerie op het gebied van organisatie, personeel, financiën, salaris, communicatie, documentaire informatievoorziening, archiefbeheer, facilitaire dienstverlening en ICT;
- b) Behartigen, onderscheidenlijk, specifieke ministeriebrede functies inzake:
 - algemeen juridische en Europeesrechtelijke advisering;
 - politiek-bestuurlijke advisering van algemene aard;
 - ondersteunende werkzaamheden voor de algemene leiding;
 - communicatiebeleid en begeleiding van communicatie-uitingen van de bewindslieden en het ministerie;
 - de controlfunctie voor het ministerie;
 - het integriteitsbeleid.
- c) Verzorgen van de auditfunctie voor de bij de Rijksauditdienst aangesloten departementen (op dit moment: BZK, Financiën, VROM en VWS).

2.5.2 Organogram

2.5.3 Organisatie

De centrale directies bestaan uit de volgende onderdelen:

Directie Bedrijfsvoering (BEDR)

De directie Bedrijfsvoering ondersteunt alle medewerkers in hun werk bij Financiën op het gebied van personeel en organisatie, financiën, salaris, documentaire informatievoorziening, archiefbeheer, ICT en facilitaire dienstverlening. De directie Bedrijfsvoering ondersteunt DG's bij hun managementtaken. Onder de directie Bedrijfsvoering resulteren momenteel verschillende eenheden: de eenheid facilitaire diensten, de eenheid Backoffice (waaronder de chauffeurs), de eenheid ICT-diensten, de eenheid Informatiemanagement, de eenheid Organisatie en Personeel en de eenheid Documentatie en Informatie.

Sinds 2008 is de directie op weg naar een regie-organisatie, die de regie regelt op de vraag en het aanbod van bedrijfsvoeringsproducten en -diensten. Uitgangspunt is dat de uitvoering waar mogelijk buiten de deur plaatsvindt. De directie Bedrijfsvoering is in de eindsituatie kleiner en maakt geen eigen beleid meer, maar vertaalt rijksbrede afspraken naar ons eigen departement. Via interdepartementale samenwerking, standaardisering en grootschalige toepassing van ICT-middelen wordt een kwaliteits- en efficiëncyslag gemaakt.

Voor een sturing op hoofdlijnen en een goede afstemming met de verschillende klanten vindt bijna maandelijks een Bedrijfsvoeringsberaad (BVB) plaats. Het BVB is het overleg onder voorzitterschap van de plaatsvervangend Secretaris-Generaal met de vier plaatsvervangend Directeuren-Generaal, de directeur FEZ en de directeur Bedrijfsvoering. Samen beslissen zij over de strategische hoofdlijnen van het bedrijfsvoeringbeleid. Ook adviseert het BVB soms de Bestuursraad over belangrijke

bedrijfsvoeringsonderwerpen. Daarnaast wordt in het BVB de uitvoering bewaakt en wordt besproken hoe de klanten de uitvoering beleven.

Directie Bestuurlijke en Juridische Zaken (BJZ)

De directie Bestuurlijke en Juridische Zaken bestaat uit het Bureau Secretaris-Generaal, de afdeling Juridische Zaken en het secretariaat. Het Bureau SG verzorgt de ondersteuning van de SG, de PSG, de Bestuursraad en de ministerstaf. Daarnaast wordt de bestuurlijke expertise van de medewerkers ingezet voor de advisering van de minister en staatssecretaris. Ook is het Bureau SG verantwoordelijk voor Beveiliging, Integriteit en Compliance en Crisiscoördinatie. Tenslotte worden de medewerkers ingezet bij ad-hoc-klussen en projecten van uiteenlopende aard en omvang; vaak spelen BSG-ers een coördinerende rol hierbij. De afdeling Juridische Zaken zet zich in voor het hele departement. De medewerkers van de afdeling zijn deskundig op diverse rechtsgebieden, zoals aanbestedingsrecht, staatssteun, civiel recht (o.m. contracten), de WOB, strafrecht, bedrijfsrecht, staats/bestuursrecht en wetgeving. Ook is er een advocaat verbonden aan de afdeling Juridische Zaken van BJZ. Daarnaast coördineert BJZ de inschakeling van de Landsadvocaat en algemene projecten op het gebied van juridische kwaliteitszorg e.d. BJZ verzorgt tevens de interne coördinatie binnen Financiën rondom het parlementair onderzoek financieel stelsel en is hierbij aanspreekpunt voor de griffie van de onderzoekscommissie.

Directie Communicatie (COMM)

De directie Communicatie heeft de verantwoordelijkheid voor het integrale communicatiebeleid als onderdeel van het algemene beleid van het ministerie van Financiën. De directie Communicatie bewaakt en borgt de rijksbrede communicatie door de woordvoeringslijnen en de communicatie interdepartementaal af te stemmen. De directeur Communicatie neemt deel aan de Voorlichtingsraad (VoRa). De VoRa is een ambtelijke adviesraad op het gebied van overheidscommunicatie. Leden van de VoRa zijn de directeuren Communicatie van de ministeries. De directie maakt Financiëninformatie actief openbaar en is verantwoordelijk voor het bewaken van eenheid in communicatie door en binnen Financiën. De directie Communicatie geeft advies over de interne en externe communicatie, verzorgt de woordvoering en persvoorlichting, voert de hoofdredactie van intranet en van de Financiëninformatie op internet (nu nog via www.minfin.nl, in december 2010 via www.rijksoverheid.nl), verzorgt de afhandeling van vragen en verzoeken van het bedrijfsleven en het Nederlandse publiek en verzorgt de verzending van openbare stukken (bijvoorbeeld naar de Tweede Kamer). Het Bureau Kabinet en Protocol (BKP) organiseert protocollaire zaken en kabinetszaken, zoals representatieve aangelegenheden van de minister en de staatssecretaris, de behandeling van uitnodigingen aan de bewindslieden en de Koninklijke onderscheidingen.

Directie Financieel-Economische Zaken (FEZ)

De directie Financieel-Economische Zaken (FEZ) is een adviseur van de bewindslieden en de (plaatsvervangend) secretaris-generaal, waar het gaat om het budget, beleid en bedrijfsvoering. De directie vertolkt de rol van concerncontroller van het ministerie van Financiën. Feitelijk stelt de directie de begroting en meerjarenramingen op van het ministerie van Financiën (IXB) en de Nationale Schuld (IXA) en overlegt daarover met de Inspectie der Rijksfinanciën. Daarnaast ziet de directie toe op de rechtmatige en doelmatige uitvoering van deze begrotingen en draagt zij zorg voor de interne en externe verantwoording daarover.

Hierover wordt ook overlegd met de Algemene Rekenkamer. Ook is de directie betrokken bij het departementale beleid vanuit een financieel economische invalshoek en vervult zij een voortrekkersrol bij het inspelen op ontwikkelingen op het gebied van financieel management. Ten slotte voert de directie FEZ de concernadministratie.

Rijksauditdienst (RAD)

In het kader van het programma Vernieuwing Rijksdienst heeft de ministerraad in 2007 besloten om tot een betere vormgeving van de auditfunctie bij de rijksdienst te komen. Per 1 oktober 2008 hebben de auditdiensten van de ministeries van BZK, Financiën, VROM en VWS als eerste de stap naar één dienst gemaakt en zijn deze opgegaan in de Rijksauditdienst (RAD). Per 1 januari 2009 is een deel van de auditdienst van het ministerie van OCW toegetreden. Organisatorisch is de RAD onderdeel van het ministerie van Financiën. De RAD wordt aangestuurd door het zogeheten SG-4-overleg en fungeert als de interne auditdienst van de aangesloten departementen. De auditfunctie omvat zowel het controleren van de jaarrekening (wettelijke taak, accountantsverklaring) als het op verzoek van de politieke en ambtelijke leiding verrichten van onderzoek en geven van advies op het terrein van de beleids- en bedrijfsvoering. De RAD verricht daarnaast rijksbrede taken voor alle auditdiensten o.a. op het gebied van ondersteuning vaktechniek, gemeenschappelijk HRM- en communicatiebeleid. Verder is de RAD aangewezen als audit autoriteit voor de Europese structuurfondsen. Afgesproken is dat de ingezette verbeteringen in de kwaliteit van de auditfunctie na twee jaar worden geëvalueerd. Opdrachtgever van deze evaluatie is DG Rijksbegroting als beleidsverantwoordelijke voor de inrichting van de auditfunctie. De uitkomsten worden voorjaar 2011 verwacht.

De RAD voert ook departementsoverstijgende onderzoeken uit (op dit moment onder meer een vergelijkende analyse van de kwaliteit van de interne beheersing bij de aangesloten departementen). Verder draagt de RAD bij aan opdrachten die op verzoek van de Interdepartementale Commissie Bedrijfsvoering Rijk (ICBR) rijksbreed worden verricht (bijvoorbeeld naar het betaalgedrag van alle ministeries). De focus voor de komende periode ligt op de uitbreiding van de RAD met de auditdiensten van de overige ministeries. Daardoor zullen de voordelen van een bovendepartementaal functionerende auditdienst voor de gehele rijksdienst gaan gelden.

Projectdirectie Vastgoed (VG)

De projectdirectie Vastgoed ondersteunt de Raad voor Vastgoed Rijksoverheid (RVR) bij het versterken van de rol van het Rijk op de vastgoedmarkt. Deze Raad is ingesteld vanwege de Nota Grondbeleid, waarin professionalisering van het optreden van het Rijk op de grondmarkt werd aangekondigd. In de Raad voor Vastgoed Rijksoverheid werken acht diensten samen op het gebied van aankopen, verkopen, ontwikkelen en beheren van rijksvastgoed. De RVR draagt zorg voor de intensivering van de samenwerking en kennisdeling van de diensten. Deze diensten zijn: Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB, ministerie van Financiën), Dienst Landelijk Gebied (DLG, ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit), Dienst Vastgoed Defensie (DVD, ministerie van Defensie), Rijksgebouwendienst (Rgd, ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer), Rijkswaterstaat (RWS, ministerie van Verkeer en Waterstaat), Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA), ProRail BV en Staatsbosbeheer.

De Raad voor Vastgoed Rijksoverheid wil van het Rijk een sterke en duurzame speler op de vastgoedmarkt maken. De RVR kan uitvoerings- en beleidsregels

overeenkomen die de vastgoeddiensten binden en slagvaardiger maken. De raad is behalve landelijk ook regionaal actief via de regio-RVR's.

2.5.4 *Belangrijke/urgente dossiers*

1. Parlementair onderzoek financieel stelsel

In juni 2009 heeft de Tweede Kamer een Tijdelijke Commissie Onderzoek Financieel Stelsel ingesteld, de commissie-De Wit. Deze commissie doet parlementair onderzoek naar de kredietcrisis. De doelstelling van het parlementair onderzoek is een bijdrage te leveren aan het adequaat laten functioneren van het financiële stelsel in het algemeen en in Nederland in het bijzonder.

Het onderzoek is opgesplitst in twee delen. Deel I gaat over de oorzaken van de recente turbulente ontwikkelingen in het financiële stelsel en welke aanbevelingen voor een adequater functionerend stelsel kunnen worden gedaan. Deel II gaat over hoe adequaat de maatregelen zijn/waars die het kabinet heeft genomen om de directe problemen in het Nederlandse financiële stelsel te bestrijden in de periode na september 2008, in ieder geval in termen van rechtmatigheid, effectiviteit en doelmatigheid.

De commissie-De Wit heeft op 10 mei 2010 haar onderzoeksrapport over deel I uitgebracht. Op dinsdag 14 en donderdag 16 september heeft de plenaire behandeling van het onderzoeksrapport deel I in de Tweede Kamer plaatsgevonden met de onderzoekscommissie in vak K. Deze motie is op 28 september met algemene stemmen aangenomen. Momenteel worden reeds voorbereidingen getroffen voor het kabinetsstandpunt. Er is nog geen formeel besluit genomen over het houden van een parlementaire enquête voor het tweede deel van het onderzoek. Tijdens het debat is aangegeven dat de onderzoekscommissie binnen afzienbare tijd zal komen met de onderzoeksopzet voor deel II. Hierin zal ook worden ingegaan op onderzoek versus enquête. Alle politieke partijen staan positief tegenover een enquête.

Binnen Financiën is een ambtelijke werkgroep bezig met het parlementair onderzoek, onder coördinatie van de directie BJZ.

2. 3F project

Het 3F project is een interdepartementaal project van drie ministeries (VWS, SZW en FIN) die hun huidige financiële administratie willen vervangen door één generiek financieel systeem. Het huidige SAP-systeem van SZW wordt hiervoor als basis gebruikt. Vanuit deze basis zal het systeem verder ontwikkeld worden. FEZ is functioneel verantwoordelijk voor de financiële administratie binnen het ministerie van Financiën en participeert daarom actief in het project. Een adequaat geautomatiseerde financiële administratie stelt Financiën (en natuurlijk ook de partnerdepartementen) in staat om een betrouwbare financiële administratie te voeren, maar ook om in tijdige en juiste managementinformatie te voorzien. FEZ gebruikt de financiële administratie ook om haar controltaken uit te voeren. Bijzonder aan dit project is, dat het gaat over een samenwerking van 3 departementen om gezamenlijk tot één generieke oplossing te komen, met de mogelijkheid om op termijn te komen tot een shared service concept en het laten aansluiten van mogelijk meer departementen. De weg die hierbij zou kunnen worden ingeslagen sluit nauw aan bij het gedachtengoed van de Heroverwegingen werkgroep 19.

Het project staat onder aansturing van een stuurgroep van de 3 directeuren bedrijfsvoering van de respectievelijke departementen, waarbij het voorzitterschap berust bij Financiën. Ook de algemeen projectleider wordt door Financiën geleverd.

3. Interdepartementale samenwerking bedrijfsvoering

Interdepartementaal vindt besluitvorming over de integrale bedrijfsvoering in de ICBR plaats (de ICBR bestaat vnl. uit PSG's van de departementen, aangevuld met de DG Rijksbegroting). De ICBR wordt gevoed vanuit verschillende IC's, (interdepartementale commissie) die allemaal hun eigen bedrijfsvoeringskolom vertegenwoordigen. Zo bereidt de ICFH de interdepartementale vraagstukken op het gebied van Huisvesting en Facilitaire Zaken voor en staat de ICOP aan de lat voor de Organisatie en Personele initiatieven. Vanuit Financiën vindt vertegenwoordiging in de IC's plaats door de verschillende hoofden van de eenheden Bedrijfsvoering dan wel vertegenwoordigers vanuit DGBel en heeft de PSG zitting in de ICBR.

In de strategienota rijksbrede bedrijfsvoering van de ICBR zijn 4 speerpunten genoemd voor de komende jaren: bestuurbaarheid van de bedrijfsvoering, uitbouw shared servicecentra, de rijkswerkplek en een toekomstvast Organisatie- en Personeelbeleid.

Het ministerie van Financiën biedt niet alleen onderdak aan haar eigen medewerkers, maar ook aan de Interdepartementale Archiefbewerkingorganisatie Doc-Direkt. Hiermee wordt invulling gegeven aan de afspraken in een ministerraad van 2009, waarin is ingestemd met het voeren van systematisch leegstandsmanagement voor de beleidskernen en de huisvestingsnorm is vastgesteld op 1,1 werkplek per fte (Huisvestingsstrategie Den Haag). Initiatieven in het kader van de Corporate standaard Rijkswerkplek binnen Financiën betreffen bijvoorbeeld de invoering van de Digitale Werkomgeving Rijksdienst (DWR) en de invoering van de Rijkspas. De uitbouw van shared servicecentra is binnen Financiën in 2010 vormgegeven door de overgang van een grote groep medewerkers naar P-direkt. Op het terrein van Organisatie en Personeel lopen er diverse trajecten rond diversiteit, een nieuw Functiegebouw Rijk en het harmoniseren van de inzet van beloningsinstrumenten.

Voor de bestuurbaarheid van de Bedrijfsvoering worden allerlei initiatieven genomen op ICT-gebied. Binnen Financiën is er bijv. het Programma Kenniswerker Digitaal dat er op gericht is tot een concreet en afgestemd wensbeeld voor de toekomstige informatiehuishouding te komen. De verbetering van sturing op de ICT is ook één van de prioriteiten uit de Nota Vernieuwing Rijksdienst. Eén van de door het kabinet noodzakelijk geachte maatregelen was het beleggen van een CIO-rol (Chief Information Officer) op hoog ambtelijk niveau binnen de departementen. Voor Financiën als geheel hebben wij een CIO, die is daarnaast tevens de CIO van de Belastingdienst. De directeur Bedrijfsvoering is plaatsvervangend CIO voor Financiën.

Tenslotte wordt gekeken of er rijksbrede samenwerking mogelijk is door de invoering van een Rijksbreed Medezeggenschapsorgaan.

2.6 Baten-lastendiensten van het ministerie van Financiën

Het ministerie van Financiën kent de volgende baten-lastendiensten:

- Het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB);
- Domeinen Roerende Zaken (DRZ).

In de ambtelijke lijn vallen zij onder de verantwoordelijkheid van de plaatsvervangend secretaris-generaal.

2.6.1 *Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB)*

Het RVOB realiseert ruimtelijke en financiële doelen door beheer, aankoop, verkoop en ontwikkeling van rijksgronden en -gebouwen. In opdracht van de departementen vertegenwoordigt het RVOB het Rijk bij complexe gebiedsontwikkelingen waar meerdere rijksbelangen en functies (wonen/werken, infra en groen) samenkomen. Het RVOB is een baten-lastendienst en biedt alle diensten aan van een professioneel en ondernemend beheer- en ontwikkelbedrijf: taxatie, beheer, aankoop, verkoop en (her)ontwikkeling van (overtollig gesteld) rijksvastgoed (gronden en gebouwen). Voorbeelden zijn de verkoop van het gevangeniscomplex Noordsingel in Rotterdam (in samenwerking met gemeente en Rijksgebouwendienst), de verhuur van de kazerneterreinen in Ede en de herontwikkeling en verkoop van voormalige militaire terreinen, zoals Baarle-Nassau, Schaijk en Rips-Oploo (in samenwerking met het ministerie van LNV).

Bij complexe ruimtelijke opgaven waar diverse rijksbelangen en functies samenkomen, werkt het RVOB namens meerdere departementen samen met regionale partijen. Voorbeelden van dat soort projecten zijn: de herontwikkeling van voormalig vliegveld Valkenburg, het ontwikkelproject Nieuw Hembrug en een gebiedsontwikkeling in Eindhoven – oost.

Het RVOB is in juli 2009 ontstaan uit een fusie tussen Domeinen Onroerende Zaken en het Gemeenschappelijk Ontwikkelingsbedrijf. Sinds 1 januari 2010 is het RVOB een tijdelijke baten-lastendienst. Het bestaat uit een directie Ontwikkeling en een directie Vastgoed.

2.6.2 *Domeinen Roerende Zaken (DRZ)*

Domeinen Roerende Zaken (DRZ) vertegenwoordigt de Staat als eigenaar van roerende zaken. Sinds 2005 opereert DRZ als een zelfstandige dienst met een eigen directie. DRZ coördineert, adviseert, vernietigt, bewaart of verkoopt goederen die door Justitie of door andere officiële opsporingsinstanties in beslag zijn genomen. DRZ vervult de rol van de één loket functie waar opdrachtgevers terecht kunnen voor de gehele verwerking (logistiek, plannen, ontvangen, taxeren, registreren, afstoten, vernietigen en/of verkopen van (in beslag genomen en/of overtollige) goederen. De verkoop gaat via openbare inschrijving en is alleen online (www.domeinenrz.nl) mogelijk. Conform de Regeling materieelbeheer rijksoverheid 2006 moeten alle overtollige roerende zaken, waaronder datadragers, van de rijksoverheid aan DRZ ter verwerking worden aangeboden.

DRZ vervult tevens een belangrijke (regie)rol in de ontwikkelingen op het gebied van forensisch sporenmateriaal, het verwerken van hennepkwekerijen, het verwerken van vuurwerk en het vernietigen van datadragers. Integriteit is een van de kernwaarden van DRZ.

DRZ is een organisatie in beweging die actief inspeelt op de veranderingen, behoeften en ontwikkelingen binnen de rijksoverheden op het brede gebied van de afstoot van roerende zaken.

2.7 **Overzicht ZBO's, RWT's en adviescommissies van het ministerie van Financiën**

De volgende Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO) en Rechtspersonen met een Wettelijke Taak (RWT) vallen onder de verantwoordelijkheid van de minister van Financiën.

Instelling	ZBO	RWT
DNB	Ja	Ja
AFM	Ja	Ja
Waarderingskamer	Ja	Ja
Stichting Waarborgfonds motorverkeer	Nee	Ja
Nederlands Bureau der motorrijtuigverzekeraars	Nee	Ja
Commissie Eindtermen Accountantsopleiding	Ja	Nee
Stichting Afwikkeling Maror-gelden Overheid (SAMO)	Ja	Nee
Stichting Joods Humanitair Fonds (SJHF)	Ja	Nee

2.7.1 *DNB*

DNB is verantwoordelijk voor het bewaken van de financiële stabiliteit. Dit doet zij door:

1. het gemeenschappelijke monetaire beleid in het eurogebied mede te bepalen en uit te voeren;
2. een goede werking van het betalingsverkeer te bevorderen;
3. toezicht te houden op financiële instellingen en de financiële sector;
4. op te treden als onafhankelijk economisch adviseur van de regering.

2.7.2 *AFM*

Het statutaire doel van de AFM is "het bevorderen op de financiële markten van een ordelijk en transparant marktproces, een zuivere verhouding tussen marktpartijen en de bescherming van de consument". Dit doel leidt tot de volgende drie hoofdtaken:

1. het bevorderen van de toegang tot de markt: de AFM bevordert dat marktpartijen (zowel vragers als aanbieders, uit het binnen- en buitenland) toegang hebben tot de financiële markten;
2. Het bevorderen van de goede werking van de markt: de AFM zorgt voor kenbare normen op financiële markten. Deze normen dragen samen met de handhaving ervan bij aan een gelijk speelveld tussen alle partijen;
3. het borgen van het vertrouwen in de markt: de AFM bevordert dat marktpartijen (zowel individueel als gezamenlijk) hun eigen verantwoordelijkheid nemen voor een goede marktwerking.

2.7.3 *Waarderingskamer*

De Waarderingskamer heeft als belangrijkste taak het houden van toezicht op de waardering van onroerende zaken door de gemeenten in het kader van de Wet WOZ. De Wet WOZ is gericht op een uniforme waardering van onroerende zaken ten behoeve van de belastingheffing door het Rijk, de gemeenten en de waterschappen.

2.7.4 *Stichting Waarborgfonds motorverkeer*

Het Waarborgfonds Motorverkeer vergoedt overeenkomstig artikel 26 van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (Wam) schade aan benadeelden in gevallen, genoemd in artikel 25 Wam. Het betreft onder andere gevallen waarbij de veroorzaker onbekend is gebleven of deze niet verzekerd is. Daarnaast is het Waarborgfonds Motorverkeer ingevolge artikel 27k Wam aangewezen als Schadevergoedingsorgaan. In die kwaliteit treedt het in specifieke gevallen op bij schaden die in het buitenland zijn veroorzaakt door buitenlandse motorrijtuigen. Het

Waarborgfonds Motorverkeer oefent geen openbaar gezag uit en is daarom geen ZBO maar een RWT.

2.7.5 Nederlands Bureau der motorrijtuigverzekeraars

Het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars is verantwoordelijk voor het regelen van schaden door buitenlandse motorrijtuigen in Nederland en staat garant voor betaling van schade als onverzekerde Nederlandse motorvoertuigen in andere bij het groenekaartsysteem aangesloten landen schade veroorzaken. Daarnaast is het Nederlands Bureau op grond van artikel 27b van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (Wam) aangewezen als informatiecentrum waarbij personen die schade hebben geleden die is veroorzaakt door een motorrijtuig uit een EU-lidstaat, informatie kunnen verkrijgen die hen in staat kan stellen een vordering tot schadevergoeding in te dienen. Het Nederlands Bureau oefent geen openbaar gezag uit en is daarom geen ZBO maar een RWT.

2.7.6 Commissie Eindtermen Accountantsopleiding

De Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) is op 1 januari 2006 door de minister van Financiën ingesteld. Vanaf het moment dat de nieuwe Wet toezicht accountantsorganisaties van kracht is, heeft de CEA de volgende taken: de vaststelling van de eindtermen van de accountantsopleidingen (RA en AA), de aanwijzing van accountantsopleidingen en het toezicht op deze opleidingen en het toezicht op de praktijkstage van accountants.

2.7.7 Stichting Afwikkeling Marorgelden Overheid

De Stichting Afwikkeling Marorgelden Overheid (SAMO, voorheen Stichting Marorgelden Overheid) is belast met de afwikkeling van onder het publiekrechtelijke regime afgegeven beschikkingen en is een ZBO. De minister houdt toezicht op de SAMO, zoals is vastgelegd in de statuten. Ter dekking van de uitvoeringskosten is een éénmalige subsidie van € 1,67 mln. aan de SAMO verstrekt, voor de resterende doorlooptijd van de SAMO.

2.7.8 Stichting Joods Humanitair Fonds

De Stichting Joods Humanitair Fonds (SJHF) blijft bestaan en is sinds 2005 voor het grootste deel een privaatrechtelijke stichting. Een klein deel van de SJHF blijft publiekrechtelijk. De toegekende projectgelden komen onder beheer van het publiekrechtelijke deel. Ter dekking van de uitvoeringskosten van het publiekrechtelijke deel is in 2005 een eenmalige subsidie verstrekt. De minister houdt toezicht, hetgeen is vastgelegd in de statuten.

2.8 Benoemingen door de minister van Financiën

De minister van Financiën is bij het coördineren en het houden van toezicht gebaat bij een sterke financiële functie bij de departementen. Om die reden worden de directeurs van de departementale directies FEZ (Financieel Economische Zaken) en AD (Auditdiensten) benoemd met instemming van de minister van Financiën. Dit is vastgelegd in artikel 27 en 68 van de CW. Om aan deze bevoegdheid inhoud te geven neemt DGRB deel in de selectiecommissies voor dit soort functies.

De minister van Financiën is ook betrokken bij de selectie van het Nederlandse lid van de Europese Rekenkamer. Hij doet een voorstel voor een kandidaat aan de minister van Buitenlandse Zaken. De minister van Buitenlandse Zaken draagt de kandidaat aan de ministerraad voor. Er is in 2010 een open sollicitatieprocedure geweest. Drs. G.M. de Vries is gekozen als lid.

De bewindvoerders voor de Nederlandse kiesgroep bij het IMF en de Wereldbank worden voorgedragen door het Koninkrijk der Nederlanden. Selectie gebeurt door Financiën in samenwerking met respectievelijk DNB en BuZa. Afwisselend wordt bij het IMF door Financiën en door DNB een kandidaat voorgedragen, bij de Wereldbank afwisselend door Financiën en door BuZa. Genomineerde kandidaten dienen vervolgens door de kiesgroepen gekozen te worden.

Verkiezing is voor een periode van in ieder geval twee jaar, het streven is om een bewindvoerder voor 2 periodes te benoemen. Op dit moment is Ruud Treffers (BuZa) bewindvoerder bij de Wereldbank, sinds 2008, en Age Bakker (DNB), sinds 2007 bewindvoerder bij het IMF.

De benoeming van de Nederlandse bewindvoerder bij de EBRD gebeurt na voordracht door Financiën, waarbij BuZa wordt geraadpleegd. De plaatsvervanger wordt aangewezen door BuZa, waarbij Financiën wordt geraadpleegd. Sinds 2006 is Jan Willem van den Wall Bake de Nederlandse bewindvoerder bij de EBRD, de termijn is vier jaar.

Naast de voordracht voor verkiezing van de Nederlandse bewindvoerders heeft Financiën ook invloed op de benoeming van de Managing Director/ president van bovengenoemde instellingen via de Nederlandse bewindvoerder die zijn stem bepaald aan de hand van de voorkeuren van de landen in zijn kiesgroep, waaronder Nederland. Overigens gaat hier internationaal (informeel) politieke afstemming aan vooraf.

Daarnaast heeft de minister van Financiën onder andere invloed op benoemingen middels zijn zitting in de Ecofin Raad. Hier wordt bijvoorbeeld besloten over benoemingen zoals bestuursleden van de ECB en de EIB.

3 Overleggrema en voorbereiding

3.1 Binnenland

3.1.1 Vaste momenten in de werkweek van bewindspersonen

De werkweek van de bewindspersonen kennen doorgaans de volgende 'vaste' momenten:

Maandag	<ul style="list-style-type: none"> Op maandagochtend wordt op het ministerie een fiscale staf gehouden (staatssecretaris). In de Tweede Kamer zijn geregeld wetgevingsoverleggen. In de praktijk was deze dag de afgelopen periode gereserveerd voor werkbezoeken.
Dinsdag	<ul style="list-style-type: none"> Onderraden vinden plaats. Lunch MP/vice-MP's (vanwege agendatechnische redenen kan dit ook op andere dagen plaatsvinden). Het vragenuurtje in de Tweede Kamer vindt plaats (vanaf 14.00 uur).
Woensdag	<ul style="list-style-type: none"> De wekelijkse lunch met de president van DNB vindt plaats.
Donderdag	<ul style="list-style-type: none"> In de avond vindt het bewindspersonenoverleg plaats.
Vrijdag	<ul style="list-style-type: none"> Ministerraad in de Trêveszaal. De ministerraadslunch is in de naast de Trêveszaal gelegen Statenzaal. Ministerstaf op het ministerie van Financiën (in beginsel om 16.00) in de Guldenzaal, waarin onder meer terugkoppeling van de ministerraad aan de ambtelijke top plaatsvindt.

3.1.2 Kabinetsberaden en overleggen

Ministerraad en onderraden

De ministerraad beraadslaagt en besluit over de aangelegenheden inzake het algemeen regeringsbeleid. De minister van Financiën heeft een bijzondere positie uit hoofde van zijn verantwoordelijkheid voor het algemene financiële beleid en voor een doelmatig beheer van 's Rijks gelden. De ministerraad (MR) vergadert in de regel eens per week, op vrijdag. Een keer in de maand vindt voorafgaand aan de reguliere MR de Rijksministerraad (RMR) plaats, waarin ook de gevolmachtigde minister van Aruba en de Nederlandse Antillen.

Uit een oogpunt van taakverdeling en efficiënte besluitvorming heeft het vorige kabinet besloten om voorstellen waarover de ministerraad dient te besluiten eerst voor te leggen aan een onderraad van de ministerraad. Er is een dekkend stelsel van onderraden. Dit betekent, dat de verschillende onderraden het gehele terrein van rijksbeleid bestrijken. De vergaderingen van de onderraden vinden plaats op dinsdagochtend.

Alle ministerraad- en onderraadstukken worden binnen het ministerie door het secretariaat van de minister uitgezet bij verschillende beleidsdirecties (standaard bij IRF, DGFZ en BJJ en afhankelijk van het onderwerp ook bij de overige beleidsdirecties). Als een beleidsdirectie van oordeel is dat de minister niet – zondermeer – met het in het ministerraadstuk gedane voorstel akkoord zou moeten gaan, wordt hij daarvan op de hoogte gesteld via een adviesnotitie bij het

betreffende MR-stuk. Op woensdagavond krijgt de minister alle ministerraadsstukken en eventuele daarbij horende adviesnotities van Financiën in zijn 'tas'. Voor hamerstukken worden in beginsel geen adviesnotities geschreven. In de set met ministerraadsstukken bevinden zich eventueel ook adviesnotities ten behoeve van gesprekken die tussen bewindspersonen 'en marge' van de ministerraad plaatsvinden. Adviesnotities met betrekking tot de onderraden worden op vrijdagavond aan de minister meegegeven. In onderstaande tabel een overzicht van de onderraden en ministeriële commissies en de directie die de ondersteuning en advisering voor de minister binnen het ministerie coördineert. Bij de onderraden wordt de minister vergezeld door een ambtenaar.

RIB	Raad voor Internationale Betrekkingen
REWI	Raad voor Economie, Werk en Innovatie
RI&M	Raad voor Infrastructuur & Milieu
RZWO	Raad voor Zorg, Welzijn en funderend Onderwijs
RV	Raad voor de Veiligheid
RB	Raad voor Bestuur
RIV	Raad voor Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten
RKR	Raad voor Koninkrijksrelaties
Sociaal Economische Vierhoek	
MCEU	Ministeriële Commissie EU
MKSO	Ministeriële Kerngroep Speciale Operaties

De minister is lid van alle bovenstaande onderraden met uitzondering van de RIV en de MKSO. Er is een vervangingsregeling voor de ministerraad. Deze regeling bepaalt dat wanneer de minister van Financiën verhinderd is, de staatssecretaris van Financiën als vervanger optreedt. Mochten beide bewindspersonen verhinderd zijn, dan neemt de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) de zaken van Financiën waar. De minister van EL&I is ook in formele zin minister ad interim voor Financiën. Bij afwezigheid van de minister van EL&I is de minister-president minister van Financiën ad interim. Overigens zal de minister ad interim in de praktijk slechts de minister vervangen bij zwaarwegende afspraken, zoals overleggen in de Eerste Kamer en Tweede Kamer en bij officiële buitenlandse reizen.

Vierhoek

In de politieke vierhoek komen de Minister-President, de minister van Financiën, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister van EL&I bijeen. De vierhoek wordt voorgezeten door de Minister-President. Voorafgaand aan de politieke vierhoek vindt er een ambtelijke vierhoek plaats waarbij de ambtelijke leiding van de vier departementen de politieke vierhoek 'voorbepreken'. In het voorjaar wordt de besluitvorming aan de uitgavenkant vormgegeven door de bilateralen tussen de minister van Financiën en het vakdepartement. In augustus vindt de besluitvorming aan de inkomstenkant plaats door deze te bespreken in de vierhoek. Daarnaast worden gedurende het jaar verschillende vierhoeken gepland over financieel-economische onderwerpen. De vierhoek heeft officieel geen bevoegdheid tot het nemen van besluiten. Voorstellen moeten na bespreking in de vierhoek nog langs de ministerraad.

Voor- en najaarsoverleg

Het kabinet overlegt met sociale partners (Stichting van de Arbeid) in het zogenaamde voor- en najaarsoverleg. Naast de minister-president en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid schuift ook de minister van Financiën aan. Al

naar gelang de agenda (agenda wordt bepaald door de actualiteit op sociaaleconomisch terrein) kunnen ook andere bewindspersonen deel uitmaken van de kabinetsdelegatie. In de regel vergaderen kabinet en sociale partners tweemaal per jaar. Aan de andere kant van de tafel zit een vertegenwoordiging van de sociale partners; van werkgeverszijde VNO/NCW en MKB en van werknemerszijde FNV, CNV en MHP.

Begrotingsbilateralen

Op basis van de CPB cijfers worden medio maart het uitgaven- en het lastenbeeld voor het lopende en volgende jaar geactualiseerd. Op basis van deze cijfers worden de consequenties voor het EMU-saldo en het uitgavenkader bepaald. In het voorjaar (maart/april) en (indien nodig in augustus) vinden er bilateralen plaats tussen de verschillende vakministers en de minister van Financiën over welke zaken volgens de vakministers betrokken moeten worden in de besluitvorming. Uiteindelijk wordt de gehele besluitvorming vastgesteld in de ministerraad.

Wekelijkse lunch minister-president en vice-minister-presidenten

Onder minister-president Balkenende was het de afgelopen periode het gebruik dat de minister-president en de vice-minister-presidenten wekelijks een lunchafspraak hadden om een aantal actuele politieke zaken te bespreken; de zogenoemde MP-vice-MP-lunch.

3.1.3 Parlementaire contacten

De belangrijkste parlementaire momenten voor de minister van Financiën zijn uiteraard Prinsjesdag, de Algemene Politieke Beschouwingen en Algemene Financiële Beschouwingen, de Verantwoordingsdag en behandeling van de voor- en najaarsnota. Daarnaast kunnen de bewindslieden van Financiën naar het parlement worden geroepen voor algemene overleggen, wetgevingsoverleggen, notaoverleggen, interpellatiedebatten en het vragenuurtje. Tijdens deze parlementaire overleggen en debatten worden bewindspersonen ondersteund en voorbereid door de dossierhouder van het betreffende geagendeerde onderwerp. Daarnaast worden bewindspersonen vergezeld door een woordvoerder.

3.1.4 Staven op het ministerie van Financiën

Wekelijkse ministerstaf

Tijdens de wekelijkse ministerstaf verzorgt de minister een terugkoppeling van de ministerraad aan het ambtelijk apparaat. Indien nodig wordt dit overleg gebruikt voor de bespreking van (parlementaire) actualiteiten. De secretaris-generaal zal bij het aantreden van de bewindspersonen met hen bespreken hoe de bewindspersonen wensen dat het overleg tussen bewindslieden en ambtelijke top wordt ingericht. De afgelopen jaren was het binnen Financiën het gebruik dat deze staf op vrijdagmiddag om 16.00 uur (danwel op afroep) plaatsvond. De volgende functionarissen hebben, naast de minister, zitting in de ministerstaf: de staatssecretaris, de secretaris-generaal, alle directeuren-generaal, de directeuren Algemene Financiële en Economische Politiek, Inspectie der Rijksfinanciën, Algemene Fiscale Politiek, Financieel-Economische Zaken, Communicatie en de politiek assistent(en). De directie Bestuurlijke en Juridische Zaken (Bureau SG) verzorgt de verslaglegging van deze staf.

Fiscale staf

Indien gewenst kan de staatssecretaris het instrument van een vaste periodieke fiscale staf inroepen. In de fiscale staf kan met de staatssecretaris overlegd worden over de agenda en de actualiteit op het gebied van fiscaal beleid, wetgeving en uitvoering. Ook kunnen er niet-inhoudelijke besprekingen van fiscale dossiers plaatsvinden. Inhoudelijke besprekingen vinden normaliter plaats per onderwerp met de desbetreffende deskundigen en auteurs. De deelname aan de fiscale staf kan nader worden ingevuld.

Thematische ministerstaf

Gemiddeld eens in de twee maanden vond een thematische ministerstaf plaats. Het doel van de thematische ministerstaven is om met de minister en ambtelijk top dieper in te gaan op een inhoudelijk onderwerp, dat op de – politieke – agenda staat of daarop naar verwachting komt te staan. Los van deze ministerstaven zijn er ook presentaties over nieuwe rapporten van bijvoorbeeld CPB, WRR, SCP. Voor de thematische ministerstaven worden de leden van de wekelijkse ministerstaf uitgenodigd. Verder hangt de deelnemerslijst af van het onderwerp; beleidsmedewerkers verantwoordelijk voor het onderwerp nemen ook deel. Ter voorbereiding van een thematische ministerstaf wordt een achtergrondnotitie geschreven. Veelal wordt er een presentatie verzorgd door een medewerker of een externe deskundige en wordt gewerkt met één of twee discussianten.

3.1.5 Wekelijkse lunch met de president van De Nederlandsche Bank

Op woensdag lunchen de minister van Financiën en de president van De Nederlandsche Bank. Namens Financiën is de Thesaurier-generaal aanwezig. De directie Financiële Markten bereidt (indien nodig) e.e.a. voor.

3.2 Buitenland

3.2.1 Ecofin Raad en Eurogroep

Dit is de Raadsformatie in de EU van ministers van Financiën en/of Economie. De Ecofin Raad wordt voorafgegaan door een vergadering van de Eurogroep. Onderwerpen die regelmatig aan de orde komen in de Ecofin Raad zijn de economische situatie, de implementatie van het Stabiliteits- en Groeipact, fiscale aangelegenheden en financiële regelgeving. De staatssecretaris van Financiën is aanwezig bij de Ecofin wanneer er fiscale aangelegenheden op de agenda staan. In de Eurogroep wordt ondermeer gesproken over de implementatie van het Stabiliteits- en Groeipact en de toetreding tot het eurogebied. De vergadering vindt maandelijks plaats in Brussel of Luxemburg (juni en oktober). Tweemaal per jaar (april en september) komt de Ecofin Raad informeel bijeen in de lidstaat die het Voorzitterschap bekleedt. Voor een informele Ecofin worden tevens de nationale centrale bankpresidenten uitgenodigd. Naast de ministers van Financiën van de lidstaten zijn tevens de Commissie, het Raadssecretariaat en de ECB in de Ecofin Raad vertegenwoordigd. In de Eurogroep (huidige voorzitter Juncker, Luxemburg) zijn de 16 ministers van Financiën van de eurolidstaten (met ingang van 1 januari 2011 17 eurolidstaten, inclusief Estland), de Commissaris voor Economische en Monetaire Zaken (Olli Rehn, Finland) en de ECB President aanwezig.

3.2.2 *Europese Raad*

De Europese Raad bestaat uit de regeringsleiders van de 27 lidstaten van de Europese Unie, zijn voorzitter en de voorzitter van de Europese Commissie. De Europese Raad komt minstens vier keer per jaar bijeen om de algemene politieke beleidslijnen en prioriteiten vast te stellen en impulsen te geven voor de ontwikkeling van de EU. Namens Nederland is de minister-president aanwezig.

3.2.3 *IMFC (International and Monetary Financial Committee van het IMF)*

Dit is het belangrijkste beleidsbepalend orgaan van IMF. Op de agenda staan onderwerpen die op dat moment spelen bij het IMF. Er wordt twee keer per jaar vergaderd (doorgaans een Voorjaarsvergadering in april en een Najaarsvergadering in Oktober). De ministers van Financiën van 24 landen die een kiesgroep aanvoeren in het bestuur van het IMF zijn aanwezig. De huidige voorzitter is de Egyptische minister van Financiën Boutros Ghali.

3.2.4 *Kiesgroepoverleg op locatie*

Dit is een bijeenkomst met IMF/Wereld Bank kiesgroeplanden behorend tot de Nederlandse kiesgroep (Armenië, Bosnië-Herzegovina, Bulgarije, Cyprus, Georgië, Israël, Kroatië, FYR Macedonië, Moldavië, Oekraïne, Roemenië en Montenegro behoren tot deze kiesgroep) Op de agenda staan onderwerpen die op dat moment spelen bij het IMF en bij de Wereldbank. Dit overleg vindt één keer per jaar plaats (weekend in een kiesgroepland). Alle kiesgroeplanden van de Nederlandse kiesgroep zijn aanwezig.

3.2.5 *Overige internationale vergaderingen*

- Jaarvergadering EBRD (European Bank for Reconstruction and Development): 2 dagen, in het voorjaar, locatie elk jaar anders.
- Jaarvergadering EIB (European Investment Bank); halve dag, gecombineerd met Ecofin in juni, in Luxemburg.
- Jaarvergadering FEMIP (Facility for Euro-Mediterranean Investment and Partnership); halve dag, gecombineerd met Ecofin in mei, in Brussel.
- ASEM (Finance ministers meeting): bijeenkomst ministers van Financiën van de ASEM (Asea-Europe Meeting) landen, doorgaans om het jaar, 2 dagen, tijd en locatie afhankelijk van het voorzitterschap. De eerstvolgende vergadering is in 2012.

3.2.6 *Bilaterale bezoeken*

Bilaterale bezoeken kunnen zowel plaatsvinden op uitnodiging van het te bezoeken land als op eigen initiatief. Vaak gaat het om het bestendigen van goede relaties met dat land en/of het ondertekenen van een bilateraal verdrag. Er kunnen ook afspraken worden gemaakt voor technische assistentie, waarbij Nederland expertise deelt met andere landen.

Bijlage 1 – Overzicht Eerste Kamerleden: Commissie voor Financiën

De vaste commissie voor Financiën van de Eerste Kamer der Staten-Generaal bereidt de behandeling van wetsvoorstellen op financieel gebied voor. Hierbij kan vooral worden gedacht aan fiscale wetsvoorstellen en aan wetsvoorstellen met betrekking tot douane, geldverkeer en bankwezen.

Voorzitter van de commissie is Peter Essers (CDA), vice-voorzitter is Rimmelt de Boer (ChU), griffier van de commissie is mevr. drs. I.J. Petter.

In onderstaand overzicht treft u alle leden van de vaste commissie aan gesorteerd op naam, roepnaam en fractie. De volgorde is alfabetische geordend op fractie.

Naam	Roepnaam	Fractie
Bemelmans-Videc, M.L.	Marie-Louise	CDA
Doek, H.A.	Huub	CDA
Essers, P.H.J.	Peter	CDA
Terpstra, G.H.	Gerrit	CDA
Vedder-Wubben, H.C.M.	Ria	CDA
Boer, R. de	Rimmelt	ChU
Engels, J.W.M.	Hans	D66
Yildirim, D.	Düzgün	Fractie-Yildirim
Böhler, B.	Britta	GroenLinks
Laurier, J.P.	Jan	GroenLinks
Hoeve, H. ten	Henk	OSF
Driel, S.J. van	Simon	PvdA
Leijnse, F.	Frans	PvdA
Noten, H.C.P.	Han	PvdA
Sylvester, J.J.	Joyce	PvdA
Koffeman, N.K.	Niko	PvdD
Berg, G. van den	Gert	SGP
Elzinga, A.	Arthur	SP
Kox, M.J.M.	Tiny	SP
Peters, P.W.J.	Paul	SP
Reuten, G.A.T.M.	Geert	SP
Asscher, E.	Edward	VVD
Biermans, G.J.J.	Ger	VVD
Hermans, L.M.L.H.A.	Loek	VVD
Hofstra, P.H.	Pieter	VVD

Bijlage 2 – Overzicht Tweede Kamerleden: Vaste commissie voor Financiën

De vaste commissie voor Financiën behandelt onderwerpen waarvoor de eerste verantwoordelijkheid berust bij de minister van Financiën. Deze onderwerpen zijn grofweg onder te verdelen in fiscale en financiële thema's.

In onderstaand overzicht treft u alle leden van de vaste commissie aan gesorteerd op naam, roepnaam en fractie. De volgorde is alfabetische geordend op fractie.

Naam	Roepnaam	Fractie
Blanksma-van den Heuvel, P.J.M.G.	Elly	CDA
Haersma Buma, S. van	Sybrand	CDA
Hijum, Y.J. van	Eddy	CDA
Rouvoet, A.	André	ChU
Koolmees, W.	Wouter	D66
Verhoeven, K.	Kees	D66
Braakhuis, B.A.M.	Bruno	GroenLinks
Sap, J.C.M.	Jolande	GroenLinks
Groot, V.A.	Ed	PvdA
Plasterk, R.H.A.	Ronald	PvdA
Spekman, J.L.	Hans	PvdA
Vermeij, R.A.	Roos	PvdA
Ouwehand, E.	Esther	PvdD
Bemmel, J.J.G. van	Jhim	PVV
Dijck, A.P.C. van	Tony	PVV
Vliet, R.A. van	Roland	PVV
Dijkgraaf, E.	Elbert	SGP
Bashir, F.	Farshad	SP
Irrgang, E.	Ewout	SP
Blok, S.A. (fungerend voorzitter)	Stef	VVD
Broeke, J.H. ten	Han	VVD
Neppérus, H.	Helma	VVD

In onderstaand overzicht treft u alle plaatsvervangend leden van de vaste commissie aan gesorteerd op naam, roepnaam en fractie. De volgorde is alfabetische geordend op fractie.

Naam	Roepnaam	Fractie
Koppejan, A.J.	Ad	CDA
Smilde, M.C.A.	Margreeth	CDA
Koşer Kaya, F.	Fatma	D66
Veldhoven, S. van	Stientje	D66
Gent, W. van	Ineke	GroenLinks
Halsema, F.	Femke	GroenLinks
Bouwmeester, L.T.	Lea	PvdA
Heijnen, P.M.M.	Pierre	PvdA

Naam	Roepnaam	Fractie
Smeets, P.E.	Pauline	PvdA
Veen, E. van der	Eelke	PvdA
Thieme, M.L.	Marianne	PvdD
Beertema, H.J.	Harm	PVV
Graus, D.J.G.	Dion	PVV
Jong, L.W.E. de	Léon	PVV
Staij, C.G. van der	Kees	SGP
Gesthuizen, S.M.J.G.	Sharon	SP
Karabulut, S.	Sadet	SP
Azmani, M.	Malik	VVD
Boer, B.G. de	Betty	VVD
Mulder, A.	Anne	VVD
Schaart, A.H.M.	Afke	VVD

Bijlage 3 – Overzicht Tweede Kamerleden: Commissie voor de Rijksuitgaven

De commissie voor de Rijksuitgaven houdt zich bezig met onderwerpen die verband houden met de Rijksbegroting en met de controle op rechtmatige en doelmatige besteding van de collectieve middelen. Het is een 'horizontale' commissie: zij adviseert en ondersteunt ook andere commissies van de Tweede Kamer bij de uitoefening van het budgetrecht en de (financiële) controle.

In onderstaand overzicht treft u alle leden van de commissie aan gesorteerd op naam, roepnaam en fractie. De volgorde is alfabetische geordend op fractie.

Naam	Roepnaam	Fractie
Blanksma-van den Heuvel, P.J.M.G.	Elly	CDA
Haersma Buma, S. van	Sybrand	CDA
Hijum, Y.J. van	Eddy	CDA
Rouvoet, A.	André	ChU
Koolmees, W.	Wouter	D66
Braakhuis, B.A.M.	Bruno	GroenLinks
Sap, J.C.M.	Jolande	GroenLinks
Groot, V.A.	Ed	PvdA
Heijnen, P.M.M.	Pierre	PvdA
Plasterk, R.H.A.	Ronald	PvdA
Veen, E. van der	Eelke	PvdA
Ouwehand, E.	Esther	PvdD
Bemmel, J.J.G. van	Jhim	PVV
Dijck, A.P.C. van	Tony	PVV
Vliet, R.A. van	Roland	PVV
Dijkgraaf, E.	Elbert	SGP
Bashir, F.	Farshad	SP
Irrgang, E.	Ewout	SP
Aptroot, Ch. B. (fungerend voorzitter)	Charlie	VVD
Blok, S.A.	Stef	VVD
Mulder, A.	Anne	VVD

In onderstaand overzicht treft u alle plaatsvervangend leden van de commissie aan gesorteerd op naam, roepnaam en fractie. De volgorde is alfabetische geordend op fractie.

Naam	Roepnaam	Fractie
Koppejan, A.J.	Ad	CDA
Smilde, M.C.A.	Margreeth	CDA
Koşer Kaya, F.	Fatma	D66
Veldhoven, S. van	Stientje	D66
Gent, W. van	Ineke	GroenLinks
Halsema, F.	Femke	GroenLinks
Hamer, M.I.	Mariëtte	PvdA
Kuiken, A.H.	Attje	PvdA

Naam	Roepnaam	Fractie
Monasch, J.S.	Jacques	PvdA
Vermeij, R.A.	Roos	PvdA
Thieme, M.L.	Marianne	PvdD
Beertema, H.J.	Harm	PVV
Gerbrands, K.	Karen	PVV
Graus, D.J.G.	Dion	PVV
Gesthuizen, S.M.J.G.	Sharon	SP
Raak, A.A.G.M. van	Ronald	SP
Beek, W.I.I. van	Willibrord	VVD
Krom, P. de	Paul	VVD
Nicolaï, A.	Atzo	VVD
Nieuwenhuizen, C. van	Cora	VVD

Bijlage 4 – Overzicht Tweede Kamerleden: Tijdelijke Commissie Onderzoek Financieel Stelsel

De Tijdelijke commissie onderzoek financieel stelsel is ingesteld op 24 juni 2009. Met het onderzoek wil de Tweede Kamer een bijdrage leveren aan de verbetering van het financiële stelsel in het algemeen en van Nederland in het bijzonder.

In onderstaand overzicht treft u alle leden van de tijdelijke commissie aan gesorteerd op naam, roepnaam en fractie. De volgorde is alfabetische geordend op fractie.

Naam	Roepnaam	Fractie
Heijum, Y.J. van	Eddy	CDA
Koşer Kaya, F.	Fatma	D66
Braakhuis, B.A.M.	Bruno	GroenLinks
Vermeij, R.A.	Roos	PvdA
Graus, D.J.G.	Dion	PVV
Wit, J.M.A.M. de (voorzitter)	Jan	SP
Neppérus, H.	Helma	VVD

Bijlage 5 – Organisatie- en mandaatbesluit van het ministerie van Financiën

Organisatie- en mandaatbesluit ministerie van Financiën

Zoals laatstelijk gewijzigd bij besluit van 11 augustus 2010.

De minister van Financiën,

Gelet op artikel 10:3 van de Algemene wet bestuursrecht;

Gehoord de Departementale Ondernemingsraad;

Besluit:

Hoofdstuk 1: Begripsomschrijvingen

Artikel 1: Begrippen

In deze regeling en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. het ministerie: het ministerie van Financiën;
- b. het kernministerie: het ministerie van Financiën exclusief de Belastingdienst;
- c. de minister: de minister van Financiën;
- d. de staatssecretaris: de staatssecretaris van Financiën;
- e. bewindspersoon: de minister of de staatssecretaris van Financiën;
- f. algemene leiding: de ambtelijke leiding van het ministerie, respectievelijk van de directoraten-generaal, waaronder de Generale Thesaurie, van het ministerie;
- g. mandaat: de bevoegdheid om in naam van een bewindspersoon besluiten te nemen;
- h. volmacht: de bevoegdheid die een volmachtgever verleent aan een ander, de gevolmachtigde, om in zijn naam privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten;
- i. (hoofd)budgethouder: hoofd van een organisatie-eenheid verantwoordelijk voor het financieel beheer van één of meer budgetten.

Hoofdstuk 2: Algemene leiding

Artikel 2: Missie en taakopdracht

Het ministerie van Financiën bewaakt de schatkist en bevordert de ontwikkeling van een financieel gezond en welvarend Nederland. De algemene leiding van het ministerie richt de organisatie en de zorg voor het personeel, de financiën en de overige bedrijfsvoering zo in dat het ministerie op die taak is berekend. De algemene leiding stimuleert de toewijding, de open houding en de integriteit van de medewerkers van het ministerie, geeft ruimte aan talent in de organisatie en bevordert de samenwerking tussen dienstonderdelen en met andere ministeries. De algemene leiding legt over de bedrijfsvoering en het beheer van de haar toevertrouwde middelen op inzichtelijke wijze verantwoording af.

Artikel 3: Secretaris-generaal (SG)

1. De secretaris-generaal (de SG) is belast met de ambtelijke leiding van al hetgeen het ministerie betreft. De secretaris-generaal draagt zorg voor de coördinatie van de hoofdlijnen van beleidsvoorbereiding en –uitvoering binnen het ministerie en waarborgt de ministeriële verantwoordelijkheid.

2. De secretaris-generaal geeft collegiaal leiding aan de directeuren-generaal en de plaatsvervangend secretaris-generaal.

Artikel 4: Plaatsvervangend secretaris-generaal (PSG)

De plaatsvervangend secretaris-generaal (de PSG) vervangt de SG bij zijn afwezigheid. De PSG is verantwoordelijk voor de beleidsterreinen van de onder hem ressorterende directies en diensten, genoemd in artikel 8 onder a en b, voor de samenhang tussen die beleidsterreinen en voor de bijbehorende bedrijfsvoering. De PSG geeft op collegiale wijze leiding aan de onder hem ressorterende directeuren en voorziet daartoe in de nodige ondermandaten van die directeuren.

Artikel 5: Directeuren-generaal (DG's)

De directeuren-generaal, onder wie de thesaurier-generaal, (de DG's) zijn verantwoordelijk voor de beleidsterreinen van de onder hen ressorterende directies, genoemd in artikel 8 onder c tot en met f, voor de samenhang tussen die beleidsterreinen en voor de bijbehorende bedrijfsvoering. De DG's hebben een plaatsvervanger, die hen bij afwezigheid vervangt. De DG's geven op collegiale wijze leiding aan de onder hen ressorterende directeuren en voorzien daartoe in de nodige ondermandaten van die directeuren.

Artikel 6: Collegiaal overleg

1. Er is een bestuursraad. De volgende functionarissen voeren in de bestuursraad regelmatig collegiaal overleg over de hoofdlijnen van beleidsontwikkeling en – uitvoering, over de hoofdlijnen van de departementale bedrijfsvoering en over al het andere dat nodig is voor een goed functioneren van het ministerie:

- a. de secretaris-generaal;
- b. de plaatsvervangend secretaris-generaal;
- c. de directeur-generaal Belastingdienst;
- d. de directeur-generaal voor Fiscale Zaken;
- e. de directeur-generaal van de Rijksbegroting;
- f. de thesaurier-generaal.

2. De bestuursraad staat onder voorzitterschap van de secretaris-generaal en elk van de functionarissen neemt daaraan deel met volledig behoud van de eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. De directie Bestuurlijke en Juridische Zaken verzorgt het secretariaat van de bestuursraad.

3. Er is een bedrijfsvoeringsberaad. De volgende functionarissen voeren in het bedrijfsvoeringsberaad regelmatig collegiaal overleg over beleidsvoorstellen met betrekking tot de departementale bedrijfsvoering:

- a. de plaatsvervangend secretaris-generaal;
- b. de plaatsvervangend directeur-generaal Belastingdienst;
- c. de plaatsvervangend directeur-generaal voor Fiscale Zaken;
- d. de plaatsvervangend directeur-generaal van de Rijksbegroting;
- e. de plaatsvervangend thesaurier-generaal;
- f. de directeur Financieel-Economische Zaken;
- g. de directeur Bedrijfsvoering;

4. Het bedrijfsvoeringsberaad staat onder voorzitterschap van de plaatsvervangend secretaris-generaal en elk van de functionarissen neemt daaraan deel met volledig behoud van de eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Artikel 7: Overleg met bewindspersonen

Over vraagstukken die van politiek gevoelige of anderszins zwaarwegende aard zijn, treedt de algemene leiding in contact met de bewindspersoon die het aangaat, voordat van bevoegdheden gebruik wordt gemaakt.

Hoofdstuk 3: Organisatie en taken

Artikel 8: Organisatie ministerie

Het ministerie bestaat uit de volgende organisatieonderdelen:

- a. de hierna genoemde organisatieonderdelen van de centrale directies die rechtstreeks ressorteren onder de plaatsvervangend secretaris-generaal:
 - 1°. de Rijksauditdienst;
 - 2°. de Directie Bestuurlijke en Juridische Zaken;
 - 3°. de Directie Financieel-Economische Zaken;
 - 4°. de Directie Bedrijfsvoering;
 - 5°. de Directie Communicatie;
- b. het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf, directie Vastgoed, dat rechtstreeks ressorteert onder de plaatsvervangend secretaris-generaal;
- c. de dienst Domeinen Roerende Zaken, die rechtstreeks ressorteert onder de plaatsvervangend secretaris-generaal;
- d. de Belastingdienst, die rechtstreeks ressorteert onder de directeur-generaal Belastingdienst en waarvan het directoraat-generaal Belastingdienst de concernstaf vormt. De directeur-generaal Belastingdienst richt de organisatie van de Belastingdienst in overeenstemming met de staatssecretaris in vanuit diens verantwoordelijkheid voor de Belastingdienst. Het directoraat-generaal Belastingdienst bestaat uit de volgende onderdelen:
 - 1°. Team Innovatie en ontwikkeling;
 - 2°. Team Handhavingsbeleid;
 - 3°. Team Particulieren en formeel recht;
 - 4°. Team Ondernemingen;
 - 5°. Team Cassatie;
 - 6°. Team Internationaal;
 - 7°. Team Bedrijfsvoering;
 - 8°. Team Personeel;
 - 9°. Team Juridische zaken;
 - 10°. Team Ondersteuning en faciliteiten;
 - 11°. Team Ondersteuning managementteam;
- e. de hierna genoemde organisatieonderdelen van het directoraat-generaal voor Fiscale Zaken, die rechtstreeks ressorteren onder de directeur-generaal voor Fiscale Zaken:
 - 1°. de Directie Algemene Fiscale Politiek;
 - 2°. de Directie Internationale Fiscale Zaken;
 - 3°. de Directie Douane en Verbruiksbelastingen;
 - 4°. de Directie Directe Belastingen;
- f. de hierna genoemde organisatieonderdelen van het directoraat-generaal van de Rijksbegroting, die rechtstreeks ressorteren onder de directeur-generaal van de Rijksbegroting:
 - 1°. de Directie Begrotingszaken;
 - 2°. de Inspectie der Rijksfinanciën;
- g. de hierna genoemde organisatieonderdelen van de Generale Thesaurie, die rechtstreeks ressorteren onder de thesaurier-generaal;
 - 1°. de Directie Algemene Financiële en Economische Politiek;
 - 2°. de Directie Buitenlandse Financiële Betrekkingen;
 - 3°. de Directie Financiële Markten;
 - 4°. de Directie Financieringen;
 - 5°. het Agentschap van de Generale Thesaurie.

Artikel 9: Taken organisatie

1. De centrale directies:

- a. ondersteunen de organisatieonderdelen van het ministerie op het gebied van organisatie, personeel, financiën, salaris, communicatie, documentaire informatievoorziening, archiefbeheer, facilitaire dienstverlening en ICT;
- b. behartigen, onderscheidenlijk, specifieke, ministeriebrede functies inzake:
 - 1°. algemeen juridische en Europeesrechtelijke advisering;
 - 2°. politiek-bestuurlijke advisering van algemene aard;
 - 3°. ondersteunende werkzaamheden voor de algemene leiding;
 - 4°. communicatiebeleid en begeleiding van communicatie-uitingen van de bewindslieden en het ministerie;
 - 5°. de controlfunctie voor het ministerie;
 - 6°. de auditfunctie voor het ministerie en in opdracht van andere ministers de auditfunctie voor andere ministeries, alsmede rijksbrede werkzaamheden in het kader van de samenwerking tussen de Rijksauditedienst en de andere departementale auditediensten;
 - 7°. het integriteitsbeleid.
2. Het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf, directie Vastgoed beheert en verkoopt de onroerende bezittingen van de Rijksoverheid;
3. De dienst Domeinen Roerende Zaken beheert en verkoopt overtollige en door overheidsinstanties inbeslaggenomen roerende zaken.
4. Het directoraat-generaal Belastingdienst:
 - a. adviseert de bewindslieden en de algemene leiding over alle aangelegenheden inzake de Belastingdienst;
 - b. toetst voorgenomen wetgeving op uitvoeringsaspecten voor de Belastingdienst;
 - c. adviseert over het uitvoeringsbeleid van fiscale, douane-, en invorderingswetgeving;
 - d. adviseert over het dienstverlenings-, toezichts- en opsporingsbeleid van de Belastingdienst;
 - e. adviseert over het uitvoeringsbeleid van internationale gegevensuitwisseling op het gebied van belastingen;
 - f. heeft een strategie- en onderzoeksfunctie op zijn beleidsterrein.
5. Het directoraat-generaal voor Fiscale Zaken:
 - a. adviseert over het te voeren fiscaal beleid en bereidt de belastingwetgeving voor;
 - b. adviseert over het internationale beleid op het gebied van fiscaliteit en douane;
 - c. bereidt wetgeving en internationale regelingen voor op het gebied van de directe belastingen, de verbruiksbelastingen en wat daarmee verband houdt en adviseert over het hiermee samenhangende beleid;
 - d. adviseert over het beleid en bereidt wetgeving voor op het gebied van de uitvoering van toeslagen door de Belastingdienst.
 - e. heeft een strategie- en onderzoeksfunctie op zijn beleidsterrein.
6. Het directoraat-generaal van de Rijksbegroting:
 - a. adviseert met betrekking tot de beheersing van de collectieve uitgaven van het Rijk;
 - b. bewaakt namens de minister als toezichthouder de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van de collectieve uitgaven;
 - c. doet voorstellen voor effectieve begrotingsregels en infrastructuur van de begroting;
 - d. voorziet in transparantie over de budgettaire besluitvorming;
 - e. heeft een strategie- en onderzoeksfunctie op zijn beleidsterrein.
7. De Generale Thesaurie:
 - a. adviseert over het te voeren financieel-economisch beleid;

- b. adviseert over het beleid ten aanzien van de financiële markten en het toezicht daarop en bereidt de daartoe benodigde wetgeving voor;
- c. vervult namens de bewindspersoon het aandeelhouderschap in de staatsdeelnemingen;
- d. adviseert over publiek-private samenwerking;
- e. adviseert over buitenlands financiële betrekkingen;
- f. voorziet in de uitgifte en het beheer van de Nederlandse staatsschuld;
- g. heeft een strategie- en onderzoeksfunctie op zijn beleidsterrein.

Artikel 10: Tijdelijke directies

De SG kan de PSG en DG's toestemming verlenen om, met inachtneming van de taken genoemd in artikel 9 en passend binnen de in artikel 8 genoemde hoofdstructuur van hun directoraat-generaal, tijdelijke directies of projectdirecties in te stellen.

Artikel 11: Organisatiebesluiten DG's

De PSG en DG's stellen, in overeenstemming met de SG, een organisatie- en mandaatbesluit voor hun directoraat-generaal vast.

Hoofdstuk 4: Mandaten

Artikel 12: Hoofdbudgethouderschap

1. De PSG en DG's zijn hoofdbudgethouder voor wat betreft hun taken en zijn uit dien hoofde bevoegd verplichtingen – met financiële consequenties – aan te gaan en uitgaven goed te keuren binnen hun budgetten.
2. De SG stelt, na advies van de directeur FEZ, de hoogte vast van de budgetten bedoeld in het eerste lid.
3. De hoofdbudgethouders zijn verantwoordelijk voor een adequaat financieel beheer.

Artikel 13: Budgethouderschap

1. De PSG en de DG's kunnen voor de in artikel 12 genoemde bevoegdheden ondermandaat verlenen aan budgethouders.
2. In een ondermandaat wordt de omvang ervan aangegeven.

Artikel 14: Mandaat aan SG, PSG en DG's

1. De SG, PSG en DG's hebben binnen het kader van de jaarplannen en binnen eventueel door de minister of namens de minister door de SG gegeven richtlijnen mandaat ten aanzien van het nemen van besluiten en afdoen van stukken betreffende alle aangelegenheden die behoren tot hun werkterrein tenzij bij wet anders is bepaald of de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet. De SG, PSG en DG's oefenen die bevoegdheden uit met inachtneming van de bevoegdheden van de op hun dienstonderdeel ingestelde ondernemingsraden.
2. De ondertekening van uitgaande stukken zal luiden als volgt:
DE MINISTER VAN FINANCIËN, resp. DE STAATSECRETARIS VAN FINANCIËN,
namens deze,
gevolgd door de aanduiding van de (onder)gemandateerde functionaris.

Artikel 15: Ondermandaat

1. De SG, de PSG en de DG's kunnen ieder voor hun werkterrein ondermandaat verlenen.
2. Directeuren kunnen het aan hen verleende ondermandaat doormandateren. Voor ondermandaat door een directeur is de goedkeuring door de PSG of de DG vereist.

3. In een ondermandaat wordt de omvang ervan aangegeven.
4. De directeur Bestuurlijke en Juridische Zaken draagt zorg voor openbare terinzagelegging op het ministerie en bekendmaking op het intranet en de internetsite van het ministerie van de krachtens deze regeling verleende ondermandaten.

Artikel 15a: Mandaatregister

Onderdeel van deze regeling vormt een mandaatregister dat is opgenomen in bijlage 2. Het mandaatregister bevat handtekeningen en parafen van de in dit besluit gemandateerde functionarissen.

Artikel 16: Personeelsbesluiten

Bij het nemen van besluiten, afdoen van stukken en ondertekenen van uitgaande brieven met betrekking tot alle personeelsaangelegenheden betreffende het kernministerie als bedoeld in de bijlage bij deze regeling is advies van de directeur Bedrijfsvoering vereist.

Artikel 17: Besluiten met financiële consequenties

Voor zover voorgenomen besluiten met financiële consequenties niet passen binnen de door de SG vastgestelde budgetten, is instemming van de directeur Financieel-Economische Zaken vereist.

Artikel 18: Mandaat, volmacht en machtiging

Voor de toepassing van deze regeling en de daarop berustende bepalingen wordt met de verlening van mandaat gelijkgesteld de verlening van:

- a. volmacht,
- en
- b. machtiging om in naam van een bewindspersoon handelingen te verrichten die noch een besluit, noch een privaatrechtelijke rechtshandeling zijn.

Hoofdstuk 5: Algemene bepalingen ten aanzien van de uitoefening van taken

Artikel 19: Voorbehouden aan bewindspersonen

Aan de bewindspersonen is voorbehouden het afdoen en ondertekenen van stukken:

- a. gericht aan de Koningin;
- b. gericht aan de Raad van State;
- c. gericht aan de ministerraad (van het Koninkrijk);
- d. gericht aan de Eerste of Tweede Kamer der Staten-Generaal;
- e. gericht aan de president van de Algemene Rekenkamer;
- f. gericht aan autoriteiten in binnen- en buitenland, gelijk of hoger in rang dan een minister of staatssecretaris;
- g. zijnde Ministeriële regelingen houdende algemeen verbindende voorschriften.

Artikel 20: Voorbehouden aan de secretaris-generaal

Aan de SG is voorbehouden het afdoen en ondertekenen van stukken:

- a. betreffende voorstellen omtrent de vaststelling van de hoofdstructuur van het ministerie, tot en met het niveau van directies;
- b. betreffende de vaststelling van de formatie van schaal 15 en hoger;
- c. betreffende de benoeming van ambtenaren in functies van schaal 15 tot en met 18;
- d. betreffende de besluiten tot bezoldiging conform artikel 8 en tot bijzondere beloning conform artikel 22a BBRA van functionarissen in schaal 15 tot en met 18, met uitzondering van de toekenning van de incidentele beloningen op grond van

artikel 22a BBRA die gedurende het jaar worden toegekend voor incidentele, bijzondere prestaties. De bevoegdheid tot het nemen van deze besluiten berust bij de DG's en de PSG.

Hoofdstuk 6: Verantwoording

Artikel 21: Planning en control

De DG's en PSG leggen, aan het eind van het verslagjaar en tussentijds, gestructureerd verantwoording af over de uitvoering van aan hen opgelegde taken en het gebruik van daarbij verleende bevoegdheden.

Artikel 22: Planning en managementrapportages

1. De DG's en PSG stellen ieder jaar een jaarplan op en bespreken dit met de SG. In het jaarplan worden beleidsdoelstellingen opgenomen, alsmede een risicoanalyse, voorgenomen activiteiten en budgetten.
2. De DG's en PSG stellen gedurende het jaar twee uitvoeringsrapportages op en bespreken deze met de SG. In de uitvoeringsrapportages wordt gerapporteerd over het realiseren van beleidsdoelstellingen en activiteiten, over de uitputting van budgetten en over bijzonderheden in de bedrijfsvoering.
3. Op basis van de uitvoeringsrapportages van de PSG en de DG's stelt de directeur Financieel-Economische Zaken tweemaal per jaar een concernrapportage op die wordt besproken in de bestuursraad.
4. De DG's en PSG stellen na afloop van ieder jaar een jaarrapportage en een managementverklaring op en bespreken deze met de SG. In de managementverklaring wordt verslag gedaan van afwijkingen in de bedrijfsvoering en over de risicobeheersing daarbij. Voorts bevat de managementverklaring een oordeel over de rechtmatigheid van de gedane uitgaven.
5. De SG stelt na afloop van ieder jaar een samenvattende managementverklaring op en brengt deze ter kennis van de minister.

Artikel 23: Control

1. De directeur Financieel-Economische Zaken (FEZ) ondersteunt in de vorm van toezicht en advies de SG, de PSG en de DG's bij hun overkoepelende verantwoordelijkheid voor beleidsterreinen en bijbehorende bedrijfsvoering.
2. De directeur FEZ vervult de rol van concerncontroller – vanuit de in wet- en regelgeving, waaronder de Comptabiliteitswet 2001, vastgelegde taken – bij de totstandkoming van solide begrotingen en verantwoordingen in het kader van de planning- en controlcyclus, en bij de beoordeling van voorstellen met financiële gevolgen.
3. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directeur FEZ zijn vastgelegd in het Besluit taak FEZ.

Artikel 24: Audit

1. De directeur Rijksauditedienst, respectievelijk de certificerend accountant van het ministerie, verschaft zekerheid over de rechtmatigheid van verplichtingen, uitgaven en ontvangsten van het ministerie. Hij voert de accountantscontrole uit op de jaarverslagen van het ministerie. Hij informeert de algemene leiding, de bewindspersonen en het Audit Committee over de uitkomsten van deze werkzaamheden.
2. In opdracht van de algemene leiding of van de directeuren onderzoekt de directeur Rijksauditedienst, respectievelijk de certificerend accountant van het ministerie, de beleids- en bedrijfsvoering en rapporteert daarover aan de opdrachtgever en aan het Audit Committee.

3. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directeur Rijksauditdienst zijn vastgelegd in het Besluit taak DAD.

Artikel 25: Audit Committee

1. Er is een Audit Committee.
2. Het Audit Committee is samengesteld uit de leden van de bestuursraad, de directeur FEZ en de directeur Rijksauditdienst respectievelijk de certificerend accountant van het ministerie, dan wel personen die deze leden vertegenwoordigen, alsmede uit drie externe adviserende leden. De SG is voorzitter van het Audit Committee. De Algemene Rekenkamer is toehoorder bij het Audit Committee. De minister benoemt de externe adviserende leden van het Audit Committee voor een periode van drie jaar.
3. Het Audit Committee vormt zich een oordeel over de opzet en werking van de bedrijfsvoering, over het auditjaarplan, over de uit te voeren onderzoeken en over de uitkomsten van bedrijfsvoeringsonderzoeken en de controle. Het Audit Committee adviseert de secretaris-generaal over de maatregelen die zo nodig moeten worden genomen. De externe leden van het Audit Committee kunnen hun bevindingen over een verslagjaar separaat aan de SG kenbaar maken. De SG doet daarvan afschrift toekomen aan de minister.
4. Een functionaris van de Rijksauditdienst is secretaris van het Audit Committee.
5. Het Audit Committee regelt zijn eigen werkwijze.

Artikel 26: Intrekking andere (mandaat)regelingen

De volgende regelingen worden ingetrokken: Regeling Tekeningsbevoegdheid Ministerie van Financiën 1999, Regeling Personeelsmandaat Financiën, Mandaatregeling klachten ongewenste omgangsvormen ministerie van Financiën, Besluit Financieel Beheer Financiën, het besluit van 16 april 1987 over de instelling van een Commissie van overleg inzake accountantscontrole (COAC), Besluit benoeming TG als hoofdbudgethouder van 15 mei 1992, Besluit benoeming Directeur-Generaal der Belastingen als hoofdbudgethouder van 20 december 1991, Besluit benoeming plv. SG als hoofdbudgethouder van 14 november 1991, Besluit benoeming DGRB als hoofdbudgethouder van 22 november 1991 en Besluit benoeming DGFZ als hoofdbudgethouder van 28 februari 1992.

Artikel 27: Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 28: Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Organisatie- en mandaatbesluit ministerie van Financiën.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De minister van Financiën,

G. Zalm

Toelichting

Algemeen

Een overkoepelend organisatie- en mandaatbesluit is nieuw voor het ministerie van Financiën. Niet eerder bestond er een allesomvattende regeling waarin zowel de organisatie van het ministerie en zijn taken waren vastgelegd als de mandaten voor de ambtelijke leiding werden geregeld. Het mandaat voor de directeuren-generaal was vastgelegd in afzonderlijke mandaatbesluiten en besluiten inzake het hoofdbudgethouderschap. Het vaststellen van één organisatie- en mandaatbesluit voor het ministerie is ingegeven door de volgende overwegingen.

Ten eerste geeft dit besluit een nadere invulling aan de Gedragscode Begrotingsuitvoering en Financieel Beheer, welke de bestuursraad van het ministerie in het najaar van 2004 met instemming van de minister heeft vastgesteld. In deze gedragscode is weergegeven hoe het ministerie aankijkt tegen het nemen van verantwoordelijkheid en het afleggen van verantwoording, hoe het ministerie wil omgaan met regeldruk en hoe aan risicomanagement vorm zou moeten worden geven. Bovendien geeft dit organisatie- en mandaatbesluit de gelegenheid, in diezelfde sfeer, de missie van het ministerie vast te leggen.

Een tweede overweging bij één organisatie- en mandaatbesluit is vermindering van de interne regeldruk op het ministerie. Een aantal besluiten en regelingen kan nu immers worden ingetrokken. Bovendien bevordert één organisatie- en mandaatbesluit de consistentie in de afzonderlijke mandaten, de opzet van taken en andere formuleringen.

Een derde overweging is dat de afzonderlijke organisatie- en mandaatbesluiten, hoewel dus talrijk, desondanks niet compleet waren.

Nadat in hoofdstuk 1 van dit besluit de begrippen zijn geïntroduceerd, wordt in hoofdstuk 2 de missie van het ministerie verwoord. Met instemming van de minister heeft de bestuursraad in 2003 een missie vastgesteld, luidende: "Het ministerie van Financiën bewaakt de schatkist en bevordert de ontwikkeling van een financieel gezond en welvarend Nederland." Daarbij zijn tevens waarden geformuleerd: de medewerkers van het ministerie en de organisatie als geheel kenmerken zich in hun optreden door toewijding, opereren deskundig en professioneel, moeten aanspreekbaar zijn en stimulerend handelen. Het is niet vanzelfsprekend de missie van een organisatie in een organisatie- en mandaatbesluit op te nemen. Er is desondanks toch voor gekozen, omdat dit besluit niet louter juridisch is geïnspireerd. Ook de centrale plaats die de sturingsfilosofie uit de gedragscode inneemt geeft dat aan. Dit organisatie- en mandaatbesluit is meer dan een opsomming van verantwoordelijkheden en bevoegdheden; het is een document dat aangeeft waar de minister de ambtelijke leiding op mag aanspreken, zowel op het vervullen van taken, het nemen van verantwoordelijkheden, maar ook op haar manier van besturen.

Zoals gezegd is de Gedragscode Begrotingsuitvoering en Financieel Beheer niet slechts een aanleiding bij dit organisatie- en mandaatbesluit; de filosofie van de gedragscode staat in het besluit ook centraal. De gedragscode is een interne vertaling van recente discussies omtrent publieke governance (zie bijvoorbeeld het rapport van de IBO-werkgroep Regeldruk en Controletoeren). Centraal erin staat onder meer een sturingsfilosofie die ruimte laat voor verantwoordelijkheid van het lijnmanagement. In hoofdstuk 2 is er dan ook bewust voor gekozen de PSG en DG's niet onnodig geclausuleerde verantwoordelijkheden te geven, doch hun verantwoordelijkheden zich te laten uitstrekken over hun gehele beleidsterrein, inclusief de bijbehorende bedrijfsvoering en beheer van aan hen toegewezen budgetten.

In de bestuursraad en in het bedrijfsvoeringsberaad heeft de ambtelijke leiding collegiaal overleg over de hoofdlijnen van beleidsontwikkeling en de (hoofdlijnen van de) departementale bedrijfsvoering. Onder collegiaal overleg wordt verstaan dat, hoewel ieder van de deelnemers aan het overleg zijn eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden houdt, afstemming van voorgenomen besluiten en een gezamenlijke meningsvorming daarover desondanks van betekenis zijn. De ambtelijke leiding bevordert daarmee ook de eenheid van beleid binnen het ministerie. Omdat de minister en de staatssecretaris de politieke eindverantwoordelijkheid dragen voor al hetgeen het ministerie betreft is in hoofdstuk 2 expliciet opgenomen dat politiek gevoelige of anderszins zwaarwegende kwesties met de bewindslieden worden afgestemd, ook al valt een beslissing over dergelijke kwesties strikt genomen binnen het mandaat van de ambtelijke leiding.

In hoofdstuk 3 wordt de hoofdstructuur van de organisatie van het ministerie vastgelegd en worden taken aan de directoraten-generaal toebedeeld. Er is voor gekozen de organisatie in dit besluit tot en met directieniveau te regelen, waarbij tijdelijke directies niet zijn opgenomen. De hoofdstructuur van het ministerie wordt hiermee door de minister vastgelegd. Wijzigingen daarvan kunnen door de SG worden geëffectueerd, maar rangschikken zich onder de zwaarwegende kwesties die met bewindslieden worden afgestemd. Het is vervolgens aan de PSG en DG's hoe zij onder hen ressorterende directies willen inrichten en welke taken zij waar binnen hun DG willen beleggen. Hiertoe zullen alle DG's een organisatie- en mandaatbesluit voor hun directoraat-generaal moeten vaststellen, in overeenstemming met de SG. Dit zal waar mogelijk door middel van een standaard gebeuren.

In lijn met de sturingsfilosofie uit de gedragscode wordt in hoofdstuk 4 een ruim mandaat gegeven aan de PSG en DG's. Het mandaat strekt zich uit over al hetgeen behoort tot het desbetreffende werkterrein, voor zover niet bij wet anders is bepaald en voor zover passend binnen het kader van de jaarplannen en binnen eventueel door de minister of SG gegeven richtlijnen. Het mandaat omvat zowel beleidsmatige als beheersmatige beslissingen.

Het ondermandaat dat de PSG en DG's voor hun werkterrein verlenen, wordt vastgelegd in het eerder genoemde organisatie- en mandaatbesluit dat de DG's ieder voor hun directoraat-generaal dienen vast te stellen. De ondermandaten worden zo nauwkeurig mogelijk omschreven, waarbij in ieder geval de omvang van het ondermandaat wordt aangegeven.

In navolging van het collegiaal overleg dat wordt genoemd in hoofdstuk 2, geldt ook ten aanzien van mandaten dat een gemandateerde wordt geacht afstemming met de mandaatgever te zoeken indien zwaarwegende beslissingen worden genomen. Bovendien kan de mandaatgever altijd zelf de bevoegdheid uitoefenen of aan de gemandateerde instructies voor uitoefening van het mandaat geven.

In hoofdstuk 6 komt de keerzijde van het toekennen van ruime bevoegdheden naar voren, namelijk de verantwoording over de wijze waarop van die bevoegdheden gebruik wordt gemaakt. Het hoofdstuk stelt zoveel mogelijk het risicomanagement centraal in de planning- en controlcyclus. Dat betekent dat de ambtelijke leiding in de planning aangeeft waar in de uitvoering risico's kunnen worden gelopen en hoe deze kunnen worden afgedekt. Bij de verantwoording concentreert de leiding zich vooral op die risico's en op de afwijkingen die in het afgelopen jaar zijn opgetreden in de uitvoering. Vooral het nieuwe verantwoordingsinstrument van de managementverklaring is zo'n 'uitzonderingsrapportage'.

Nieuw is voorts dat externe leden aan het Audit Committee worden toegevoegd. Ook dit is een uitvloeisel van de sturingsfilosofie uit de gedragscode, waarbij

onafhankelijke derden zich mede een oordeel vormen over de bedrijfsvoering van het afgelopen jaar.

Artikelgewijs

Artikel 3

Het Koninklijk Besluit van 18 oktober 1988 (Staatsblad 1988, 499) regelt de functie en verantwoordelijkheid van de secretaris-generaal. Het besluit luidt letterlijk: "Bij elk ministerie is een secretaris-generaal die, met inachtneming van de aanwijzingen van Onze Minister, belast met de leiding van het ministerie, belast is met de ambtelijke leiding van al hetgeen het ministerie betreft." In de toelichting op dat besluit is nader omschreven dat een en ander mede omvat de zorg voor de coördinatie van hoofdlijnen van beleid, de zorg voor personeel, financiën, organisatie en bedrijfsvoering en de zorg in verband met de ministeriele verantwoordelijkheid.

Artikel 4 en 5

De PSG en DG's hebben ruime verantwoordelijkheden, die zich uitstrekken over hun gehele beleidsterrein inclusief de bijbehorende bedrijfsvoering. Onder bedrijfsvoering wordt verstaan de sturing en beheersing van bedrijfsprocessen om de gestelde (beleids)doelstellingen te kunnen realiseren.

In de organisatie- en mandaatbesluiten van de DG's worden de plaatsvervangers van de directeuren-generaal aangewezen.

De bepalingen in deze artikelen, die stellen dat de PSG en DG's collegiaal leiding geven aan de onder hen ressorterende directeuren, verhindert niet dat de PSG en DG's in voorkomende gevallen ook leiding kunnen geven aan onder hen ressorterende leidinggevendenden waarbij sprake kan zijn van afwijkende benamingen voor deze functionarissen (zoals voorzitters van managementteams).

Artikel 8

Iedere directeur-generaal heeft één directoraat-generaal onder zich. De PSG is daarop een uitzondering: de centrale directies en de diensten Domeinen en Domeinen Roerende Zaken verschillen dusdanig in taken en karakter, dat ervoor is gekozen ze als drie afzonderlijke organisatieonderdelen onder de PSG te plaatsen. De PSG stelt dan ook drie organisatie- en mandaatbesluiten vast (zie artikel 11); één voor de centrale directies, één voor de dienst Domeinen en één voor de dienst Domeinen Roerende Zaken. Het (beheersmatig) plaatsen van de AdF onder de PSG laat onverlet dat de directeur AdF rechtstreeks rapporteert aan de minister en/of de SG.

Het directoraat-generaal Belastingdienst fungeert als concernstaf voor de Belastingdienst. In dit organisatie- en mandaatbesluit wordt alleen de hoofdstructuur van het directoraat-generaal Belastingdienst met bijbehorende taken vastgelegd. De inrichting van de Belastingdienst wordt opgedragen aan de directeur-generaal Belastingdienst in overeenstemming met de staatssecretaris, die niet alleen politiek verantwoordelijk is voor de beleidsterreinen van de Belastingdienst, maar ook voor het beheer van de dienst.

Artikel 9

De kerntaken van de directoraten-generaal worden in dit artikel in beknopte termen beschreven. In de DG-organisatie- en mandaatbesluiten kunnen de taken verder worden uitgewerkt en in gedetailleerder vorm aan directies en/of afdelingen worden toebedeeld.

Artikel 10

Tijdelijke directies maken geen onderdeel uit van de hoofdstructuur van het ministerie. Tijdelijke directies worden ook niet opgenomen in het organisatie- en mandaatbesluit van de PSG en DG's (zie artikel 11); hiervoor worden aparte organisatiebesluiten vastgesteld. Oprichting van tijdelijke directies door de PSG of DG's vereist toestemming van de SG.

Artikel 11

De PSG en DG's stellen ieder voor hun directoraat-generaal een organisatie- en mandaatbesluit vast, waarmee zij hun directoraat-generaal inrichten onder het directieniveau en tevens de taken van hun directoraat-generaal uitwerken en over directies en afdelingen verdelen. Ook wordt in deze besluiten voorzien in eventueel ondermandaat aan directeuren en wordt hen eventueel de bevoegdheid verleend hun ondermandaat verder door te mandateren. Alvorens de PSG en DG's hun organisatie- en mandaatbesluit vaststellen hebben zij hierover overeenstemming bereikt met de secretaris-generaal. Ter bevordering van de eenduidigheid in besluiten maken de PSG en DG's zoveel mogelijk gebruik van een standaard DG-organisatie- en mandaatbesluit.

De PSG geeft niet leiding aan één directoraat-generaal, maar aan drie organisatieonderdelen. Voor deze drie organisatieonderdelen stelt de PSG drie aparte organisatie- en mandaatbesluiten vast.

Artikel 12

Nadat de beide Kamers der Staten-Generaal de begrotingen van het ministerie van Financiën hebben geautoriseerd, kan de minister verplichtingen met financiële consequenties aangaan en uitgaven doen. Deze bevoegdheden worden met dit besluit gemandateerd aan hoofdbudgethouders: de directeuren-generaal en de plaatsvervangend secretaris-generaal. Deze bevoegdheden zijn begrensd door de hoogte van de budgetten die zij voor de uitoefening van hun taken ontvangen. De secretaris-generaal stelt de hoogte van deze budgetten vast, nadat de directeur FEZ hierover heeft geadviseerd.

Naast bevoegdheden zijn er ook verantwoordelijkheden. Hoofdbudgethouders zijn verantwoordelijk voor een adequaat financieel beheer. Onder financieel beheer wordt verstaan:

- een ordelijke begrotingsvoorbereiding;
- een doelmatige en rechtmatige begrotingsuitvoering;
- een juiste, volledige en tijdige registratie van financiële transacties;
- een adequate opzet, goede werking en actuele beschrijving van de administratieve organisatie (bestuurlijke informatieverzorging).

Het financieel beheer moet voldoen aan wet- en regelgeving, o.a. aan het Handboek Financiële Informatie en Administratie Rijksoverheid (HAFIR). Daarnaast moet het financieel beheer voldoen aan de functionele aanwijzingen van de directeur FEZ. Deze kunnen de vorm hebben van aanschrijvingen (bijvoorbeeld aanschrijvingen voor de begroting, het jaarverslag en de concernrapportages).

Artikel 13

Het ondermandaat aan budgethouders wordt opgenomen in dezelfde DG-organisatie- en mandaatbesluiten waarmee het ondermandaat wordt geregeld voor de bevoegdheden zoals genoemd in artikel 14.

Artikel 14

Het mandaat dat aan de SG, PSG en DG's wordt gegeven is weinig geclausuleerd. Dat is in lijn met de gedragscode waarin een grote eigen verantwoordelijkheid voor

het lijnmanagement wordt bepleit. De PSG en DG's hebben binnen het kader van de jaarplannen – en binnen eventueel gegeven richtlijnen door of namens de minister door de SG – mandaat ten aanzien van alle aangelegenheden die behoren tot hun beleidsterrein. Het mandaat betreft zowel het nemen van besluiten als het verrichten van overige handelingen die nodig zijn voor de uitoefening van hun taken. Afhankelijk van de aard van het werkterrein kan dit bijvoorbeeld betrekking hebben op het doen van uitgaven namens de minister.

Artikel 15

Het ondermandaat door de PSG en DG's zal worden geregeld in de afzonderlijke DG-organisatie- en mandaatbesluiten. In beginsel wordt het ondermandaat verleend aan directeuren. Het eerste lid van dit artikel laat de PSG en DG's de ruimte hun mandaat ook aan andere functionarissen of personen, niet zijnde directeuren, in ondermandaat te geven. De PSG en DG's kunnen, gelet op het tweede lid, aan directeuren, en aan de daarmee in de toelichting op de artikelen 4 en 5 gelijkgestelde voorzitters van managementteams, de bevoegdheid geven het aan hen verleende ondermandaat verder door te mandateren. Indien directeuren of voorzitters van managementteams deze bevoegdheid wordt verleend, wordt ook dit geregeld in het DG-organisatie- en mandaatbesluit. Andere functionarissen of personen, niet zijnde directeuren of voorzitters van managementteams, kunnen niet de bevoegdheid krijgen hun ondermandaat verder door te mandateren.

Omdat de PSG en DG's normaliter niet hun *gehele* mandaat aan een functionaris zullen ondermandateren, dient in het ondermandaat de omvang ervan te worden aangegeven. In lijn met de filosofie uit de gedragscode, is ook dit ondermandaat zo weinig mogelijk geclausuleerd. De omvang heeft dan ook vooral betrekking op het werkterrein van de betreffende ondergemandateerde functionaris.

Een mandaatgever blijft, conform artikel 10:7 van de Algemene wet bestuursrecht, altijd zelf bevoegd de gemandateerde bevoegdheid uit te oefenen. Een (onder)gemandateerde functionaris wordt geacht zich in alle gevallen ervan te vergewissen of een besluit naar zijn aard door een hogere functionaris dient te worden genomen.

De PSG of DG wordt geacht de instemming van de SG te hebben verkregen voor zijn DG-organisatie- en mandaatbesluit. Zodra een DG-organisatie- en mandaatbesluit van de PSG of een DG, of een ander mandaatbesluit krachtens deze regeling, is vastgesteld dient dit aan de directeur Bestuurlijke en Juridische Zaken te worden gezonden die zorg draagt voor bekendmaking.

Artikel 16

Ten aanzien van een aantal met name genoemde besluiten over personeelsaangelegenheden wordt vooraf advies gevraagd aan de directeur Bedrijfsvoering.. Achtergrond van deze verplichting is het inbouwen van een extra zorgvuldigheidswaarborg in genoemde besluitvorming omdat deze onomkeerbare consequenties met zich mee kan brengen en om continuïteit in genoemde beslissingen te bevorderen. Tevens wordt vooraf advies gevraagd over de formatievaststelling met het oog op de conformiteit aan de regelgeving en de onderlinge consistentie ten aanzien van functiewaardering, formatie-opbouw en formatie-omvang.

Artikel 17

In artikel 12 zijn de bevoegdheden van hoofdbudgethouders geregeld om verplichtingen met financiële consequenties aan te gaan en om uitgaven te doen, voorzover die passen binnen hun vastgestelde budgetten. Het kan voorkomen dat (niet voorziene) besluiten moeten worden genomen, waarvan de financiële

consequenties (nog) niet zijn verwerkt in de vastgestelde budgetten. In die gevallen is vooraf (voordat verplichtingen worden aangegaan) de instemming van de directeur FEZ vereist. Instemming vindt uiteraard plaats met inachtneming van de ter zake geldende regels, zoals de budgetdisciplineregels.

Artikel 19

Het voorbehoud omtrent het afdoen en ondertekenen van stukken betreft de formele, bestuurlijke stukkenwisseling. Het voorschrift sluit niet uit dat op ambtelijk niveau andersoortige stukken worden gestuurd aan bijvoorbeeld de Raad van State of de Algemene Rekenkamer.

Artikel 20

Onder a

De minister stelt met het ondertekenen van dit besluit de hoofdstructuur van het ministerie vast, zoals opgenomen in artikel 8 en 9. Wijziging van de hoofdstructuur kan slechts geschieden door wijziging van dit besluit. Een wijziging kan namens de minister door de SG worden vastgesteld. De SG stelt geen wijziging in de hoofdstructuur vast zonder instemming van de minister.

Onder c en d

Met deze bepaling wordt vastgelegd dat de SG bevoegd is te besluiten ten aanzien van de bijzondere beloningsbeslissingen voor ambtenaren bezoldigd volgens salarisschaal 15 tot en met 18 alsmede ten aanzien van de bezoldigingsbeslissingen conform artikel 8 BBRA voor ambtenaren in schaal 15 tot en met 18. Deze bevoegdheid van de SG heeft geen betrekking op de zogeheten "boter bij de vis"-gratificaties. Dit zijn gratificaties die gedurende het jaar worden toegekend om incidentele, bijzondere prestaties te belonen. Kenmerkend voor deze gratificaties is dat de beloning snel na de prestatie plaatsvindt. Mede gelet op het aantal van deze gratificaties en de beperkte omvang (maximaal een half maandsalaris) berust de toekenning hiervan bij de DG's en de PSG.

Toekenningen van bijzondere beloning aan medewerkers in salarisschaal 15 tot en met 18 (op grond van artikel 22a BBRA) worden marginaal getoetst door de bestuursraad. De gedurende het jaar toegekende "boter bij de vis"-gratificaties en overige extra beloningen worden hierbij ook in aanmerking genomen, zodat eventuele ongewenste cumulatie van extra beloning binnen het tijdsbestek van één jaar kan worden voorkomen.

Besluiten over aanstelling, benoeming, beloning en ontslag van leden van de TopManagementGroep (schalen 19) geschieden onder verantwoordelijkheid van de minister van BZK.

Artikel 21

Artikel 21 regelt in algemene zin de verantwoordingsplicht die onlosmakelijk is verbonden met de mandatering van bevoegdheden. De jaarverslagaanschrijving en de aanschrijvingen voor de uitvoeringsrapportages geven nadere aanwijzingen.

Artikel 22

Eerste lid

De jaarplannen van de PSG en DG's zijn een uitwerking van de begroting en bevatten in ieder geval de beleids- en bedrijfsvoeringsdoelstellingen, activiteiten en

risico's uit de begroting. Een specificatie van budgetten is ook een onderdeel van het jaarplan. De jaarplanaanschrijving geeft nadere aanwijzingen.

In de jaarplannen wordt ook aandacht besteed aan risicomangement. Dit wordt gezien als een belangrijk instrument om de bedrijfsprocessen te kunnen sturen en beheersen en om verantwoording te kunnen afleggen over de behaalde resultaten. Het gaat om het maken van een inschatting van de potentiële problemen en knelpunten die kunnen optreden bij het realiseren van beleidsdoelstellingen en doelstellingen op bedrijfsvoeringsgebied. Verder is een onderdeel van risicomangement het treffen van beheersmaatregelen, het monitoren en het waar nodig bijsturen daarvan en ten slotte (in de managementverklaring) het verantwoording afleggen over de effectiviteit van de getroffen beheersmaatregelen. De directeur FEZ beoordeelt de jaarplannen met name op de samenhang met de begroting en adviseert de SG hierover.

Tweede en derde lid

De twee uitvoerings- en concernrapportages (in juni en in oktober) hebben als doel bijsturing mogelijk te maken. Qua onderwerpen in de rapportages wordt uiteraard aangesloten bij het jaarplan, maar nieuwe informatiebehoefte kan leiden tot aanvullingen. De aanschrijving voor de uitvoeringsrapportages geeft nadere aanwijzingen.

Vierde en vijfde lid

De managementverklaring vloeit voort uit de gedragscode begrotingsuitvoering en financieel beheer en geeft het management de mogelijkheid, maar ook de plicht, om zich met een uitzonderingsrapportage expliciet te verantwoorden over de sturing en beheersing van de bedrijfsprocessen. De samenvattende managementverklaring van de SG komt tot stand op basis van de managementverklaringen van de PSG en DG's.

Artikel 26

Intrekking van de benoemingsbesluiten van de hoofdbudgethouders en het Besluit Financieel Beheer Financiën betekent dat ook de daarop gebaseerde benoemingsbesluiten van de budgethouders komen te vervallen.

Bijlage 1 bij het Organisatie- en mandaatbesluit ministerie van Financiën
Personeelsaangelegenheden als bedoeld in artikel 16

artikel 14 ARAR (stopzetting bezoldiging algemeen)
artikel 40 ARAR (stopzetten bezoldiging bij ziekte)
artikel 43 ARAR (sancties ziekte 0-52 weken)
artikel 44 ARAR (sancties ziekte >52 weken)
artikel 49 I ARAR (ontslag/sanctie bij reorganisatie)
artikel 73 ARAR (aanzuiveren tekort)
artikel 77 ARAR (ontzegging toegang tot gebouw)
artikel 80-84 ARAR (disciplinaire straffen)
artikel 90-92 ARAR (schorsing)
artikel 94, derde lid, ARAR (blokkeren ontslag op verzoek)
artikel 94, vierde lid, ARAR (blokkeren ontslag op verzoek wijziging termijn)
artikel 96 ARAR (reorganisatie-ontslag)
artikel 98, eerste lid, ARAR (ontslag ongeschiktheid)
artikel 99 ARAR (ontslag om andere reden)
artikel 104a ARAR (vermissing)
alsmede
de vaststelling van de formatie zoals gebaseerd op artikel 2 van het
Coördinatiebesluit inrichting organisatie en formatie rijksdienst